

<u>Inhoudsopgave</u>	<u>Blz.</u>
1. Aanbiedingsbrief	3
2. Programmarapportages	9
Programmastructuur	9
Programma 1: Verkeer en Vervoer	10
Programma 2: Groenvoorzieningen	12
Programma 3: Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken	14
Programma 4: Milieuzorg	18
Programma 5: Jeugd en Onderwijs	20
Programma 6: Welzijn, Sport en Cultuur	22
Programma 7: Maatschappelijke Doelgroepen	24
Programma 8: Sociale Zorg	26
Programma 9: Openbaar Bestuur en Dienstverlening	28
Programma 10: Openbare Orde en Veiligheid	30
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen	32
3. Paragrafen	35
Algemene toelichting	35
Paragraaf Bedrijfsvoering	36
4. Overzicht voorstellen nieuw beleid	39
5. Budgetrapportage Begroting 2009	45
5.1. Budgettaire aanpassingen Begroting 2009	45
5.2. Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009	46
5.3. Bestemmingsvoorstel voordeel Begroting 2009	46
5.4. Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2009 per programma	46
5.5. Toelichting op specifieke onderwerpen	47
5.5.1. Door te schuiven taken en budgetten 2009	47
5.5.2. Reserves en voorzieningen	47
5.5.3. Risicomanagement	48
6. Budgetrapportage Programmabegroting 2010-2013	49
6.1. Budgettaire aanpassingen Programmabegroting 2010-2013	49
6.2. Totaal budgettaire uitkomst Programmabegroting 2010-2013	50
6.3. Voorstel Programmabegroting 2010-2013	50
6.4. Overzicht van lasten en baten per programma (bestaand beleid)	51
6.5. Dekkingsvoorstel Programmabegroting 2010-2013 (richtinggevend)	52
7. Uitgangspunten Programmabegroting 2010-2014	53
7.1. Inleiding	53
7.2. Loon- en prijsontwikkelingen	54
7.2.1. Loonontwikkelingen	54
7.2.2. Prijsontwikkelingen	55
7.3. Volumeontwikkelingen	55
7.4. Renteontwikkelingen	56
7.5. Beleid reserves en voorzieningen	56
7.6. Belastingpercentages	57
7.7. Actualiteitswaarde diverse notities	58
8. Afkortingen	59

Colofon Kadernota 2009

Uitgave	Gemeente Ermelo
Oplage	120 exemplaren
Aangeboden door	college van burgemeester en wethouders gemeente Ermelo
Opstellers	afdelingen gemeente Ermelo
Coördinatie	afdeling Planning & Control
Eindredactie	afdeling Planning & Control
Druk- en bindwerk	afdeling Facilitaire en Administratieve Dienstverlening
Omslag	afdeling Facilitaire en Administratieve Dienstverlening
Datum uitgifte	mei 2009

1. Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de raad
van de gemeente
E r m e l o

Datum: 6 mei 2009

Onderwerp: Kadernota 2009

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u ter bespreking en vaststelling aan de Kadernota 2009.

Deze aanbiedingsbrief dient enerzijds als leeswijzer van de boekwerken en anderzijds als samenvatting van het boekwerk Kadernota 2009: Bijstelling programma's.

Hiertoe is deze aanbiedingsbrief onderverdeeld in een aantal alinea's.

De kadernota maakt onderdeel uit van de totale beleids- en beheerscyclus.

Hij is gebaseerd op de Notitie Uitgangspunten doorontwikkeling programmabegroting.

Notitie Uitgangspunten doorontwikkeling programmabegroting.

Deze notitie is behandeld door de commissie ABZ van februari 2006. Hierbij is de opzet van de kadernota bepaald.

De kadernota dient te bestaan uit:

- een overzicht van de tot en met maart bekende inhoudelijke afwijkingen in de uitvoering van de programma's.
- een overzicht van de programmaoverstijgende financiële afwijkingen (= begrotingswijzigingen) (incidentele en structurele afwijkingen).
- conceptvoorstellen van het college voor opname in nieuwe programmabegroting, inhoudende eventuele aanpassingen van de programma's, voorstellen nieuw beleid en/of beleidswijzigingen, met dekkingsvoorstellen/-richtingen.

Doel van de kadernota is het voeren van een inhoudelijk raadsdebat (= kaderstelling voor de opstelling van de nieuwe programmabegroting).

De kadernota zal dus niet financieel sluitend zijn. Inzicht wordt gegeven in het te verwachten financiële uitgavenniveau op basis van bestaand beleid en nieuw beleid. Tevens wordt tenminste de richting bepaald waardoor de begroting sluitend gemaakt moet worden indien de inkomsten niet toereikend zijn. Voor alle duidelijkheid, de raad stelt de prioriteiten. Het college concretiseert dit nadien op basis waarvan de programmabegroting ambtelijk wordt afgerond en in oktober door de raad kan worden behandeld.

De kadernota is voor de raad het belangrijkste moment om richtinggevend de programmabegroting te bepalen door:

- algemene beschouwingen te houden;
- richtinggevende prioriteiten te stellen;
- eigen initiatieven te nemen met behulp van voorstellen, moties en amendementen;
- te reageren op de conceptvoorstellen van het college.

Ten slotte is bepaald dat de kadernota nagenoeg gelijktijdig met de rekening door de raad moet worden behandeld en vastgesteld.

Kadernota 2009.

De Kadernota 2009 bestaat enerzijds uit een rapportage over en bijstelling van de lopende Begroting 2009. Anderzijds geeft het de kaders, uitgangspunten en dergelijke voor de nieuw op te stellen Programmabegroting 2010-2013 weer.

Boekwerken Kadernota 2009.

De totale Kadernota 2009 bestaat uit een tweetal boekwerken, te weten:

A. Kadernota 2009: Bijstelling programma's.

Dit boekwerk is bestemd voor uw raad en wordt als zodanig ook door uw raad vastgesteld.

Het is afzonderlijk toegezonden aan alle raadsleden en fractievertegenwoordigers.

B. Kadernota 2009: Bijstelling producten.

Dit boekwerk is bestemd voor ons college en als zodanig op 6 mei 2009 door ons vastgesteld.

Het is tevens bedoeld als naslagwerk voor uw raad.

Alle boekwerken liggen ter inzage. Tevens heeft elke fractie een complete set boekwerken ontvangen.

Alle boekwerken zijn ook op internet raadpleegbaar (Zie www.ermelo.nl).

Rapportage over de programma's.

Wij rapporteren over de uitvoering van de te leveren prestaties 2009. Dit is opgenomen in hoofdstuk 2 programmarapportages en hoofdstuk 3 Paragrafen.

Wij hebben ons hierbij beperkt tot uitsluitend een melding indien de uitvoering afwijkt van de planning.

Op een enkele uitzondering na kan gesteld worden dat de uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt conform de planning. Daarbij moet echter wel in ogenschouw worden genomen dat dit de stand is per ultimo maart 2009.

Budgettaire uitkomst Begroting 2009.

De totale budgettaire uitkomst van de Begroting 2009 op basis van bestaand beleid bedraagt € 941.000,00 voordelig.

In hoofdstuk 5 vindt u een nadere toelichting op deze budgettaire uitkomst. In deze uitkomst zijn overigens ook verwerkt het reële rekeningsaldo 2008, de naar 2009 overlopende kredieten 2008, de rekeningsaldobestemmende posten 2008 en de voorgestelde bestemming van het rekeningsaldo 2008.

Naast bestaand beleid zijn in deze kadernota ook voorstellen nieuw beleid opgenomen. Voor het begrotingsjaar 2009 bedraagt dit € 99.000,00 nadelig. In hoofdstuk 4 vindt u een toelichting op alle voorstellen nieuw beleid.

In totaliteit is de budgettaire uitkomst van de Begroting 2009 (bestaand en nieuw beleid) € 842.000,00 voordelig. Uitgesplitst naar alle fases ziet het budgettaire plaatje er als volgt uit:

Omschrijving	Bedrag	
Uitkomst Programmabegroting 2009-2012: jaarschijf 2009	-1.308.000,00	V
Storting in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen	1.308.000,00	N
Uitkomst Najaarsnota 2008: jaarschijf 2009	-57.000,00	V
Storting in reserve Incidentele DekkingsMiddelen	57.000,00	N
Uitkomst Kadernota 2009: jaarschijf 2009	-941.000,00	V
Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009 op basis van bestaand beleid	-941.000,00	V
Uitkomst Kadernota 2009: voorstellen nieuw beleid 2009	99.000,00	N
Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009	-842.000,00	V

Voor alle duidelijkheid, in deze cijfers zijn niet verwerkt de uitkomsten van de meicirculaire 2009. Deze circulaire was niet tijdig ontvangen om verwerkt te worden. Wel verwerkt is de maartcirculaire 2009.

Aan het bovengenoemde voordeel kan een bestemming worden gegeven.

Allereerst wordt voorgesteld het voordeel 2009 op basis van bestaand beleid in te zetten ter dekking van het nadeel op basis van nieuw beleid. Er resteert dan nog te bestemmen € 842.000,00.

Wij stellen voor dit voordeel thans niet te bestemmen, maar dit te reserveren voor toekomstige nadelen en het te betrekken bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013. Hiertoe het voordeel tijdelijk te storten in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen. In deze reserve zijn eerder gelden voor de nieuwe programmabegroting en het nieuwe collegeprogramma gestort.

Voorlopige budgettaire uitkomst Programmabegroting 2010-2013 (+ doorkijk 2014).

De Programmabegroting 2009-2012 sloot met een voordeel in alle begrotingsjaren.

Wij hebben destijds voorgesteld om deze voordelen beschikbaar te houden door deze te storten in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen. Hetzelfde geldt voor de voordelen van de Najaarsnota 2008.

Dit betekent dat deze kadernota is gestart vanuit een blanco budgettaire positie.

Structureel gezien geeft deze kadernota een indicatie van de budgettaire uitkomst over de jaren 2010 tot en met 2014. Op dit moment presenteren wij het volgende voorlopige structurele beeld.

Omschrijving / bedragen x € 1.000,00	2010	2011	2012	2013	Totaal 2010-13	2014
Totaal uitkomst Begroting 2009-2012	-395 V	-317 V	-270 V	-71 V	-1.053 V	- 71V
Storting in reserve IDM	395 N	317 N	270 N	71 N	1.053 N	71 N
Totaal uitkomst Najaarsnota 2008	-86 V	-52 V	-63 V	-63 V	-264 V	-63 V
Storting in reserve IDM	86 N	52 N	63 N	63 N	264 N	63 N
Totaal uitkomst kadernota 2009	318 N	197 N	239 N	247 N	1.001 N	319 N
Dekkingsplan bestaand beleid	-273 V	-262 V	-262 V	-261 V	-1.058 V	-262 V
Subtotaal op basis van bestaand beleid	45 N	-65 V	-23 V	-14 V	-57 V	57 N
Voorstellen nieuw beleid Kadernota 2009	356 N	301 N	434 N	425 N	1.516 N	676 N
Eindtotaal Programmabegroting 2009-2012	401 N	236 N	411 N	411 N	1.459 N	733 N

Wij hechten er aan u in deze Kadernota 2009 het bestaande beleid sluitend aan te bieden en hebben dan ook in de bovenstaande tabel een dekkingsvoorstel bestaand beleid opgenomen.

In de hoofdstukken 4 en 6 vindt u een nadere toelichting op deze uitkomst.

Tevens geven wij in hoofdstuk 6 richtinggevende voorstellen met betrekking tot het sluitend maken van de Programmabegroting 2010-2013. Feitelijk betreft dit dan het dekkend maken van de voorstellen nieuw beleid.

Momenteel wordt gewerkt aan het verder opstellen van de Programmabegroting 2010-2013. Wij verwachten eind juni 2009 de definitieve uitkomst, inclusief de meicirculaire 2009, te hebben.

Tevens zijn de uitspraken van de raad bij de behandeling van deze kadernota dan bekend. Naar aanleiding daarvan zullen wij ons beraden op de definitieve voorstellen tot het sluitend maken van de begroting.

Eventuele suggesties uwerzijds vernemen wij graag. Dit is de kans voor de raad om de prioriteiten aan te geven.

Voorstellen nieuw beleid.

In hoofdstuk 4 zijn alle voorstellen nieuw beleid, inclusief een toelichting, opgenomen. Op hoofdlijnen zien de voorstellen nieuw beleid er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000,00)	Begroting	Programmabegroting 2010-2013				Doorkijk
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Ronde Oude Telgterweg / Hamburgerweg			2	48	47	45
2. LandschapsOntwikkelingsPlan	0	0				
3. Renovatie Toren Oude Kerk		-7	-7	55	55	54
4. Open Monumentendag Ermelo	4	4	4	4	4	4
5. Aanschaf cyclorama's	15	15				
6. Regionaal Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie: cluster Zuiderzeestraatweg		13				
7. Toeristische objectbewegwijzering	10					
8. Beheer archeologische monumenten	0	0	0	0	0	0
9. Kaderstelling Klimaat		27	27	26		
10. Gemeentelijk RioleringsPlan 2009-2013	0	0	0	0	0	0
11. Vervangende nieuwbouw Margrietschool			51	50	49	48
12. Vervangende nieuwbouw scholen Pretoriusplein						270
13. Stichting en exploitatie Het Pakhuis		39	39	39	39	39
14. Uitwerking Wmo-beleid	0	0	0	0	0	0
15. Schuldhulpverlening	0	0	0	0	0	0
16. Armoedebeleid en langdurigheidstoeslag	0	0	0	27	31	31
17. Rekenkamercommissie	29	25	25	25	25	25
18. Communicatie		40				
19. Capaciteitsbehoefte brandweercluster West		139	139	139	139	139
20. Huisvesting cluster West Veluwe	31					
21. Functiewaardering		25				
22. Loopbaanadviesbeleid	10	10	10	10	10	10
23. Informatisering en automatisering		15			15	
24. Automatisering		6	6	6	6	6
25. Optimaliseren website		5	5	5	5	5
Totale budgettaire gevolgen voorstellen nieuw beleid	99 N	356 N	301 N	434 N	425 N	676 N

Nul = de extra kosten zijn gedekt. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Graag vernemen wij uw reactie op deze voorstellen nieuw beleid.

Ook is het mogelijk om aanvullende voorstellen nieuw beleid aan te geven. Wel vragen wij u hierin enige terughoudendheid te betrachten.

Voor alle duidelijkheid melden wij u dat het nieuw beleid voor het begrotingsjaar 2009 met het vaststellen van de Kadernota 2009 door uw raad wordt geautoriseerd.

Het nieuw beleid voor de begrotingsjaren 2010 en verder zal eerst bij de Programmabegroting 2010-2013 door u worden vastgesteld.

Uitgangspunten Programmabegroting 2010-2013.

In hoofdstuk 7 vindt u de voorstellen met betrekking tot de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2010-2013. Dit betreft de percentages voor rente, prijsstijgingen, volumeontwikkelingen, loonontwikkelingen en belastingtarieven en beleid reserves en voorzieningen.

Ten slotte is opgenomen een toelichting op de actualiteitswaarde van de diverse notities, zoals genoemd in de Financiële verordening.

Recessie.

Deze Kadernota 2009 is geschreven in een periode waarin de wereld in de greep is van een recessie. Ook Ermelo zal hiervan de gevolgen ondervinden en mogelijk actie moeten ondernemen. In de paragraaf Weerstandsvermogen van de Rekening 2008 zijn alle risico's opgenomen. Daarnaast heeft de raad afzonderlijk stukken ontvangen over de diverse mogelijkheden die Ermelo heeft om de gevolgen van de recessie te beperken. Wij hebben deze teksten niet één op één overgenomen in deze kadernota. Wij verwijzen naar de raadsbrief van 31 maart 2009 (ingekomen stukken raad 16 april 2009). Deze raadsbrief is als bijlage toegevoegd aan de Kadernota 2009. U kunt dit betrekken bij de behandeling van de Kadernota 2009.

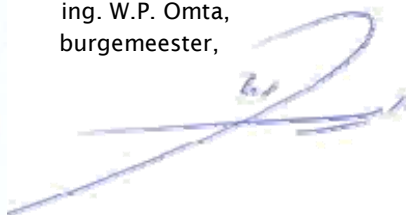
In deze Kadernota 2009 doen wij u de volgende voorstellen.

1. In te stemmen met de rapportages 2009 over de programma's en paragrafen.
2. In te stemmen met de budgettaire aanpassingen van de Begroting 2009 op basis van bestaand beleid en het saldo vast te stellen op € 941.000,00 voordelig.
3. In te stemmen met de voorstellen nieuw beleid voor het jaar 2009 en de budgettaire gevolgen 2009 vast te stellen op € 99.000,00 nadelig.
4. Het voordeel op het bestaande beleid in te zetten ter dekking van het nadeel 2009 als gevolg van de voorstellen nieuw beleid 2009 (€ 99.000,00).
5. Het uiteindelijke voordeel van de begroting 2009 ter grootte van € 842.000,00 thans niet te bestemmen, maar dit beschikbaar te houden voor toekomstige nadelen. Het voordeel hiertoe tijdelijk te storten in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen.
6. De budgetaanpassingen 2009 door middel van een begrotingswijziging in de Begroting 2009 te verwerken en deze begrotingswijziging 2009 vast te stellen.
7. In te stemmen met de structurele budgetaanpassingen voor de jaren 2010 tot en met 2014 op basis van bestaand beleid en de saldi voor deze jaren te bepalen op € 318.000,00 nadeel in 2010; € 197.000,00 nadeel in 2011; € 239.000,00 nadeel in 2012; € 247.000,00 nadeel in 2013 en € 319.000,00 nadeel in 2014.
8. In te stemmen met het dekkingsplan bestaand beleid 2010-2014. Daarmee de eindsaldi op basis van bestaand beleid te bepalen op € 45.000,00 nadeel in 2010; € 65.000,00 voordeel in 2011; € 23.000,00 voordeel in 2012; € 14.000,00 voordeel in 2013 en € 57.000,00 nadeel in 2014.
9. De structurele aanpassingen 2010 en verder op basis van bestaand beleid door middel van een begrotingswijziging te verwerken in de Programmabegroting 2010-2013 en deze begrotingswijziging vast te stellen.
10. In te stemmen met de voorstellen nieuw beleid voor 2010 en verder, zoals verwoord in hoofdstuk 4, en deze te betrekken bij het opstellen en de besluitvorming van de Programmabegroting 2010-2013.
11. In te stemmen met het richtinggevende dekkingsplan, zoals verwoord in hoofdstuk 6.
12. In te stemmen met aanpassingen in de reserves en voorzieningen, zoals verwoord in hoofdstuk 5.
13. In te stemmen met de uitgangspunten Programmabegroting 2010-2013, zoals verwoord in hoofdstuk 7.
14. De Kadernota 2009 vast te stellen.

Ten slotte.

Wij stellen deze Kadernota 2009 in handen van de agendacommissie van de raad en stellen voor om de behandeling door de raad te laten plaatsvinden op 27 mei 2009 (meningsvormend) en op 11 juni 2009 (besluitvormend). De meningsvormende behandeling valt dan samen met de besluitvormende behandeling van de Rekening 2008.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,
mr. B.P.H. van Els, ing. W.P. Omta,
secretaris a.i. burgemeester,

2. Programmarapportages

Programmastructuur

In deze Kadernota 2009 is de programmastructuur van de Programmabegroting 2009-2012 overgenomen. In dit hoofdstuk is per programma een rapportageformulier opgenomen.

In blok A is opgenomen de Algemene informatie.

Dit bestaat uit de algemene programmadoelstelling 2009 zoals verwoord in de Programmabegroting 2009-2012, de productenverdeling, de portefeuillehouder en de afdeling.

In blok B is opgenomen de Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009.

Hierin is uitsluitend gerapporteerd indien er afwijkingen met betrekkingen tot de uitvoering zijn te melden. Geen rapportage betekent dat de uitvoering van de te leveren prestaties conform de planning verloopt. Overigens is dit de stand van zaken per ultimo maart 2009.

In blok C is opgenomen de Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid.

Hierin is voor de jaren 2009 tot en met 2014 aangegeven wat de budgetaanpassingen uit deze Kadernota 2009 zijn. Allereerst is in totalen de uitkomst per jaar van het desbetreffende programma aangegeven.

Dat is immers het autorisatieniveau van de raad. Ten tweede is aangegeven hoe deze budgettaire afwijkingen tot stand zijn gekomen.

Detailinformatie hierover is opgenomen in het boekwerk Kadernota 2009: Bijstelling producten.

In blok D is opgenomen informatie met betrekking tot de Investerings bestaand beleid 2009-2014.

Hierin is verwoord wat de wijzigingen zijn in de kredieten.

In blok E zijn opgenomen de voorstellen nieuw beleid van het desbetreffende programma.

In blok F zijn opgenomen Overige relevante toelichtingen.

Hierin zijn opgenomen toelichtingen op (onderdelen van) het desbetreffende programma die van belang zijn voor de raad, maar die niet in de overige blokken thuishoren.

In dit hoofdstuk zijn opgenomen de volgende programma's:

- Verkeer en Vervoer;
- Groenvoorzieningen;
- Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken;
- Milieuzorg;
- Jeugd en Onderwijs;
- Welzijn, Sport en Cultuur;
- Maatschappelijke Doelgroepen;
- Sociale Zorg;
- Openbaar Bestuur en Dienstverlening;
- Openbare Orde en Veiligheid.

en het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.

Programma 1: VERKEER EN VERVOER

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Het ontwikkelen en beheren van een verkeers- en vervoersinfrastructuur waarbij een evenwicht aanwezig is tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefomgeving en kosten.

Het programma bestaat uit de producten

- Verkeer;
- Groot en regulier wegonderhoud;
- Schoon en berijdbaar houden;
- Wegmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Waterlossingen.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heer mr. J. van den Bosch
Afdeling: Openbare Werken

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

Financiële vertaling parkeernota in uitvoeringsmaatregelen (opnemen in Kadernota 2009).

Dit is niet opgenomen in deze kadernota. Dat heeft onder andere te maken met besluitvorming over het al dan niet instellen van een parkeerfonds en het zoeken naar ruimte voor extra langparkeerplaatsen.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	195 N	-5 V	-1 V	-1 V	-1 V	-1 V
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldobestemmende posten 08	31 N					
- Bestek groot onderhoud wegen 2008	168 N					
- Overige afwijkingen, per saldo	-4 V	-5 V	-1 V	-1 V	-1 V	-1 V

D. investeringen bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Onvoorziene kosten Randzone (overloop uit 2008)	94					
- Aanleg 2 ^e Verbindingsweg (uitgaven) (overloop uit 2008)	2.475					
- Aanleg 2 ^e Verbindingsweg (inkomsten) (overloop uit 2008)	-1.910					
- Aanleg Parallelweg (overloop uit 2008)	-2					
- Herinrichting Harderwijkerweg / Putterweg (overloop uit 2008)	-22					
- Reconstructie Horsterweg (spoor / Oude Nijkerkerweg) (overloop uit 2008)	30					
- Herinrichting Dr. Van Dalelaan (uitgaven) (overloop uit 2008)	117					
- Herinrichting Dr. Van Dalelaan (inkomsten) (overloop uit 2008)	-252					
- Aanleg 30 km zone Ermelo-Noord (overloop uit 2008)	50					
- Reconstructieplan Putterweg / Harderwijkerweg (uitgaven)	62					
- Reconstructieplan Putterweg / Harderwijkerweg (inkomsten)	-31					
- Reconstructie Horsterweg	-31					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Ronde Oude Telgterweg / Hamburgerweg			2 N	48 N	47 N	45 N

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 2: GROENVOORZIENINGEN

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Voorzieningen in de openbare ruimte realiseren en beheren die een positieve bijdrage leveren aan een groen Ermelo, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, waarbij kwaliteit van het groen bovengeschied is aan de hoeveelheid openbaar groen.

Het programma bestaat uit de producten

- Begraafplaats;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen;
- Bossen, heide en natuurterreinen.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heer mr. J. van den Bosch
Afdeling: Openbare Werken

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	48 N	33 N	39 N	37 N	37 N	36 N
Dit bestaat uit:						
- Vervanging grafafdekking begraafplaats	14 N					
- Kosten derden kapvergunningen	11 N	11 N	11 N	11 N	11 N	11 N
- Kosten omgevingsbeheer	7 N	7 N	7 N	7 N	7 N	7 N
- Onderhoud Akkermaalshout			7 N	7 N	8 N	7 N
- Kosten derden bosbeheer	13 N	13 N	13 N	13 N	13 N	13 N
- Overige afwijkingen, per saldo	3 N	2 N	1 N	-1 V	-2 V	-2 V

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Herinrichting speelterreinen (overloop uit 2008)	10					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- LandschapsOntwikkelingsPlan	0	0				

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 3: RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN ECONOMISCHE ZAKEN

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

De gemeente Ermelo streeft naar realisatie en behoud van een vitale groene woonomgeving voor haar inwoners, zowel in de kernen als in het buitengebied, en scheidt condities om de inwoners te faciliteren op het gebied van betaalbaar wonen. Daarnaast streeft Ermelo naar een klimaat dat bedrijven en instellingen mogelijkheden biedt voor continuïteit binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Ermelo versterkt haar positie als toeristenplaats voor verblijfs- en dagrecreatie.

Het programma bestaat uit de producten

- Ruimtelijke ordening;
- Bouwen;
- Wonen;
- Grondzaken;
- Grondexploitatie;
- Toerisme en recreatie;
- Economische zaken.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heren R. Vlieg, A. Nederveen en mr. J. van den Bosch
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

Afronden van de procedures voor grotere bestemmingsplannen zoals TAWEB, Het Trefpunt en Sportpark Telgter Eng.

Voor het project herontwikkelen Telgter Eng is een go/no go notitie vervaardigd. Deze is in maart en april 2009 in de raad behandeld. De raad heeft op 16 april 2009 besloten het plan Telgter Eng te stoppen.

Duidelijkheid creëren omtrent de vraag wat de gemeente beleidsmatig met De Driehoek aan wil.

Het initiatief van een aantal ondernemers toont nog eens te meer de wenselijkheid aan om dit project voortvarend te kunnen oppakken. Voorsnog is hiervoor nog geen capaciteit beschikbaar. Naar een oplossing wordt nog gezocht.

Nieuwe prestatieafspraken maken met UWoon en SGBB over de realisatie van vier woon-zorgcomplexen.

Aansluitend voeren van de bestemmingsplanprocedure.

De situatie waarin de andere contractpartner, woningbouwstichting SGBB (Stichting Gereformeerde Bouwcorporatie voor Bejaarden), verkeert is er debet aan dat (nog) niet tot ondertekening van de overeenkomst kan worden overgegaan. Uit berichten van SGBB blijkt dat zij niet eerder dan in mei 2009 een beslissing over ondertekening kunnen nemen.

Planologische medewerking verlenen aan de oprichting van een gezondheidscentrum aan de Oude Telgterweg.

De initiatiefnemer heeft laten weten niet langer te streven naar de bouw van een gezondheidscentrum op deze locatie.

Ondertekenen overeenkomst met 's Heeren Loo inzake de woningbouw op het terrein van 's Heeren Loo - Lozenoord. Daaruit voortvloeiend bestemmingsplantraject opstarten.

Voor het project vinden nog onderzoeken plaats, waarvan de uitkomsten van (grote) invloed op het welslagen van de plannen kunnen zijn (onder andere veiligheidsrisico's). De uitkomsten hiervan en de duiding ervan nemen nog tijd in beslag.

Voortgaan met de actualisatie van grote bestemmingsplannen zoals voor de Kom, De Driehoek, Het Tonselse Veld en Veldzicht-Noord.

Alleen met het bestemmingsplan Veldzicht-Noord is voortgang gemaakt, met de overige plannen niet.

De toegekende groeirimte (in het kader van Groei en Krimp) formaliseren in bestemmingsplannen.

Hiermee is, als gevolg van andere prioriteiten, nog geen begin gemaakt.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	-431 V	201 N	61 N	-33 V	-33 V	-33 V
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldbestemmende posten 08	154 N					
- Bestemmingsplannen (verschuiving)	-114 V	69 N	45 N			
- Woningbouw Akkermaalshout	-341 V	165 N	50 N			
- Begroting RNV	6 N	5 N	4 N	4 N	4 N	4 N
- Benchmark BWT		7 N				
- Digitaliseren bouwdoSSIers (naar FAD)	-110 V	-10 V	-10 V	-10 V	-10 V	-10 V
- Squit XO: leges bouwvergunningen		-24 V	-24 V	-24 V	-24 V	-24 V
- Revisie uurwerken toren Oude Kerk	7 N	-7 V				
- Opbrengsten grondzaken	-48 V	-8 V	-8 V	-7 V	-7 V	-7 V
- Overige afwijkingen, per saldo	15 N	4 N	4 N	4 N	4 N	4 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Complex Veldzicht Noord: opbrengst grondverkoop (overloop uit 2008)	-808					
- Complex Veldzicht Noord / Ontsluiting: Verwervingskosten (overloop uit 2008)	78					
- Complex De Verbinding: Gereedmaken terreinen (overloop uit 2008)	33					
- Complex Horst Noord: verwervingskosten (overloop uit 2008)	6					
- Complex Horst Noord: Gereedmaken terreinen (overloop uit 2008)	12					
- Complex Horst Noord: Bijdragen aan derden (overloop uit 2008)	25					
- Complex Horst Noord: Te ontvangen bijdrage van derden (overloop uit 2008)	-25					
- Complex Sportlaan/Zanderij/Telgter Eng: Verwervingskosten (overloop uit 2008)	450					
- Complex De Driesprong: Planontwikkeling (overloop uit 2008)	20					
- Complex Horst Noord: Verkoop gronden	-3					
- Complex Veldzicht-Noord: Gronden	-153					
- Complex Veldzicht-Noord: Gronden	45					
- Complex Veldzicht Noord 2 ^e fase: Verkoop gronden	-1					
- Complex De Verbinding: Het Pakhuis	722					
- Complex De Verbinding: RUP-subsidie	16					
- Complex De Verbinding: Gronden	-1.117					
- Complex Oude Arnhemsekarweg: archeologisch onderzoek	8					
- Complex De Zwaan: Verhuur gronden	-3					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
- Renovatie Toren Oude Kerk		-7 V	-7 V	55 N	55 N	54 N
- Open Monumentendag Ermelo	4 N	4 N	4 N	4 N	4 N	4 N
- Aanschaf cyclorama's	15 N	15 N				
- Regionaal Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie: cluster Zuiderzeestraatweg		13 N				
- Toeristische objectbewegwijzering	10 N					
- Beheer archeologische monumenten	0	0	0	0	0	0

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 4: MILIEUZORG

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Ermelo streeft een duurzame en leefbare omgeving na, waarbij de milieurisico's beperkt zijn. Duurzame bescherming van grond, water en lucht, risicobeheersing en handhaving staan daarbij centraal.

Het programma bestaat uit de producten

- Milieu;
- Huishoudelijke afvalstoffen;
- Riolering en waterzuivering.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heren A. Nederveen en mr. J. van den Bosch
Afdeling: VVH en Openbare Werken

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

Vervolg op project Stimuleringsprogramma afvalscheiding en preventie van huishoudelijk afval.

Deze geformuleerde prestatie 2009 is hetzelfde als de prestatie 2009 "Uitvoeren communicatieplan afval dat in 2008 wordt opgesteld".

De beide prestaties kunnen dus samengevoegd worden.

Opstellen van een plan van aanpak op basis van het "Impulsprogramma zwerfafval 2007-2009".

Dit zal niet worden uitgevoerd. De prioriteiten liggen op de terreinen afvalbakken en monitoring zwerfafval. Dit punt kan derhalve vervallen.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	82 N	-10 V	-13 V	31 N	31 N	31 N
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldobestemmende posten 08	16 N					
- Lagere opbrengst rioolrecht 2009	37 N					
- Projectplan Geurhinder	31 N					
- Begroting RNV	-2 V	-10 V	-13 V	31 N	31 N	31 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Knelpunten kwaliteit riolering (overloop uit 2008)	168					
- Verbeteringsmaatregelen riolering (overloop uit 2008)	121					
- Vrijverval riolering (overloop uit 2008)	91					
- Drukriolering (overloop uit 2008)	64					
- Afkoppelen overheidsgebouwen van riolering (overloop uit 2008)	36					
- Afkoppelen verhard oppervlak van het rioleringsstelsel (gemeentehuis en omgeving)	0					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Kaderstelling klimaat		27 N	27 N	26 N		
- Gemeentelijk RioleringsPlan 2009-2013	0	0	0	0	0	0

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 5: JEUGD EN ONDERWIJS

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Voorzien in goed en samenhangend jeugd- en onderwijsbeleid waardoor jongeren en volwassenen zijn voorbereid op actieve deelname aan de samenleving.

Het programma bestaat uit de producten

- Jeugdbeleid;
- Primair onderwijs;
- (Voortgezet) speciaal onderwijs;
- Voortgezet onderwijs;
- Gemeenschappelijke lasten en baten onderwijs;
- Volwasseneneducatie.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heer mr. J. van den Bosch en mevrouw M.J.E. Verhagen
Afdeling: Welzijn

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

Nieuwbouw voortgezet speciaal onderwijs 's Heeren Loo (Driekansen).

De verbouwing van het gebouw De Poortkamp voor Driekansen is in 2008 afgerond. Vanaf 2008 ontvangt het bestuur van de school jaarlijks een huurvergoeding, die gelijk is aan de kapitaallasten van het geaccepteerde investeringsbedrag voor de verbouwing.

De uitvoering van de overige prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	7 N	59 N	33 N	39 N	41 N	42 N
Dit bestaat uit:						
- Huisvestingskosten bbo	-2 V	-15 V	-20 V	-15 V	-14 V	-14 V
- Opheffing voorz. Overschrijdingsuitk.	-12 V					
- Huisvestingskosten obo	-3 V	-29 V	-48 V	-47 V	-46 V	-45 V
- Huisvestingskosten vso	1 N	20 N	20 N	20 N	20 N	20 N
- Huisvestingskosten vo	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V
- Begroting RNV: leerplicht	-16 V	-16 V	-17 V	-17 V	-17 V	-17 V
- Wegvallen stelpost leerplicht		60 N	60 N	60 N	60 N	60 N
- Leerlingenvervoer (volume- /prijsontwikkelingen)	41 N	41 N	41 N	41 N	41 N	41 N
- Jeugdbeleid	6 N	6 N	6 N	6 N	6 N	6 N
- Overige afwijkingen, per saldo	-6 V	-6 V	-7 V	-7 V	-7 V	-7 V

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Voorbereiding vervangende nieuwbouw obs De Arendshorst (overloop uit 2008)	128					
- Bijstelling voorbereidingskrediet ver- vangende nieuwbouw obs De Arendshorst	29					
- Vervanging kozijnen, ramen en deuren bbs Beatrix (overloop uit 2008)	104					
- Vervallen krediet vervanging kozijnen, ramen en deuren bbs Beatrix	-104					
- Voorbereidende vervangende nieuw- bouw bbs Margriet (overloop uit 2008)	10					
- Verlaging krediet uitbreiding groepsruimten De Klokbeker	-415					
- Verhoging krediet 1 ^e inrichting OLP en meubilair De Klokbeker	14					
- Eerste inrichting OLP en meubilair vso De Lelie	10					
- Eerste inrichting OLP en meubilair vso Rietschansschool	24					
- Verlaging krediet aanschaf leer- en hulpmiddelen vo Groevenbeek	-2					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Vervangende nieuwbouw Margrietschool			51 N	50 N	49 N	48 N
- Vervangende nieuwbouw scholen Pretoriusplein						270 N

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 6: WELZIJN, SPORT EN CULTUUR

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

De gemeente Ermelo wil een vitale samenleving zijn waarin iedereen actief deelneemt en medeverantwoordelijkheid draagt. Daarbij geeft Ermelo extra aandacht aan de mogelijkheden voor deelname door groepen inwoners die door hun leeftijd of beperking kwetsbaar zijn.

Het programma bestaat uit de producten

- Kunst en cultuur;
- Sociaal-cultureel werk;
- Sport;
- Sociaal-culturele en maatschappelijke accommodaties.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heren mr. J. van den Bosch en A. Nederveen en mevrouw M.J.E. Verhagen
Afdeling: Welzijn

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	8 N	84 N	79 N	80 N	80 N	80 N
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldbestemmende posten 08	14 N					
- Subsiëring bibliotheek	27 N	39 N	39 N	40 N	40 N	40 N
- Vrijwilligersverzekering	7 N	7 N	7 N	7 N	7 N	7 N
- Sportcentrum Calluna: biogascentrale	-103 V					
- Beheerscie Accommodaties	62 N	37 N	32 N	32 N	32 N	32 N
- Overige afwijkingen, per saldo	1 N	1 N	1 N	1 N	1 N	1 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Vervanging wanden en plafonds Balvers sportzaal (overloop uit 2008)	32					
- Aankleding De Leemkuul (overloop uit 2008)	19					
- Aanpassing theaterzaal De Dialoog (overloop uit 2008)	3					
- Beheerscommissie Accommodaties: brandbeveiliging	11					

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Stichting en exploitatie Het Pakhuis		39 N	39 N	39 N	39 N	39 N

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 7: MAATSCHAPPELIJKE DOELGROEPEN

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Het voor iedereen mogelijk maken om in een gezonde en veilige fysieke omgeving zo zelfstandig mogelijk te leven en naar vermogen mee te doen aan het maatschappelijk leven op alle levensterreinen.

Het programma bestaat uit de producten

- Ouderenbeleid;
- Gezondheidszorg;
- Gehandicaptenbeleid;
- Wmo;
- Asielzoekers;
- Wet inburgering.

Portefeuillehouder / afdelingen

Portefeuillehouder: mevrouw M.J.E. Verhagen en de heer A. Nederveen
Afdeling: Welzijn

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	20 N	-70 V	-106 V	-104 V	-100 V	-100 V
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldobestemmende posten 08	68 N					
- Begroting RNV: GGD/JGZ	-89 V	-113 V	-135 V	-135 V	-135 V	-135 V
- Algemeen maatschappelijk werk	18 N	14 N	14 N	14 N	14 N	14 N
- Wmo: decembercirculaire 2008	16 N	16 N	16 N	16 N	16 N	16 N
- Overige afwijkingen, per saldo	7 N	13 N	-1 V	1 N	5 N	5 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
N.v.t.						

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Uitwerking Wmo-beleid	0	0	0	0	0	0

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 8: SOCIALE ZORG

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Het handhaven van de voorzieningen voor inkomensondersteuning voor sociale zorg van individuele burgers, gericht op het verbeteren van hun zelfredzaamheid, uitstroom naar werk en/of sociale activering met het doel dat zij zoveel als mogelijk zelfstandig voorzien in de kosten van levensonderhoud en deelnemen aan het sociale leven. Het verbeteren van de afstemming van vraag en aanbod van arbeid en sociale zorg.

Het programma bestaat uit de producten

- Inkomensondersteuning;
- Activering en uitstroom.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: mevrouw M.J.E. Verhagen
Afdeling: Welzijn

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	-13 V	114 N	111 N	111 N	111 N	111 N
Dit bestaat uit:						
- WWB-inkomensdeel: aframing stelpost		130 N	130 N	130 N	130 N	130 N
- Begroting RNV: Sociale recherche	-13 V	-16 V	-19 V	-19 V	-19 V	-19 V

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
N.v.t.						

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Schuldhulpverlening	0	0	0	0	0	0
- Armoedebeleid en langdurigheidstoelage	0	0	0	27 N	31 N	31 N

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 9: OPENBAAR BESTUUR EN DIENSTVERLENING

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

De gemeente Ermelo wil bekend staan als een dienstbare klantgerichte gemeente, die oog heeft voor maatschappelijke ontwikkelingen en deze vertaalt in concreet beleid. Van de inwoners, instellingen en bedrijven wordt verwacht dat zij hun verantwoordelijkheid nemen en dragen. Van de gemeente mag slagvaardigheid en adequate samenwerking met bestuurlijke en maatschappelijke partners en bedrijfsleven worden verwacht. Ook mag worden verwacht dat belanghebbenden betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het bestuur streeft naar een zo groot mogelijke beperking van regelgeving.

Het programma bestaat uit de producten

- Bestuursorganen;
- Ondersteuning raad;
- Ondersteuning b&w en directie;
- Burgeraangelegenheden;
- Algemene bestuurlijke aangelegenheden.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heren ing. W.P. Omta en A. Nederveen
Afdeling: IAO, Publiekszaken, BMO, Griffie, Planning & Control

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	449 N	268 N	240 N	216 N	216 N	216 N
Dit bestaat uit:						
- Personeelskosten	127 N	-7 V	-7 V	-7 V	-7 V	-7 V
- Planschades	20 N					
- Contributies (VNG): prijsmutaties	14 N	14 N	14 N	14 N	14 N	14 N
- Begroting RNV	299 N	271 N	243 N	219 N	219 N	219 N
- Overige afwijkingen, per saldo	-11 V	-10 V	-10 V	-10 V	-10 V	-10 V

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
N.v.t.						

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Rekenkamercommissie	29 N	25 N	25 N	25 N	25 N	25 N
- Communicatie		40 N				

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

Programma 10: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Ermelo biedt een veilige woon-, leef- en recreatieomgeving voor alle personen die op enig moment in de gemeente aanwezig zijn.

Het programma bestaat uit de producten

- Brandweer en rampenbestrijding;
- Openbare orde en veiligheid.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heer ing. W.P. Omta en mevrouw M.J.E. Verhagen
Afdeling: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving (VVH)

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	45 N	79 N	64 N	63 N	62 N	61 N
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldbestemmende posten 08	12 N					
- Brandweer: Mobiele Data Terminals en Bereikbaarheidskaarten	12 N	48 N	33 N	32 N	31 N	30 N
- NOG Veiligerhuis	9 N	9 N	9 N	9 N	9 N	9 N
- Overige afwijkingen, per saldo	12 N	22 N	22 N	22 N	22 N	22 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Brandweer; 2 chemiepakken (overloop uit 2008)	1					
- Brandweer: 35 uniformen (overloop uit 2008)	1					
- Brandweer: tankautospuiter (overloop uit 2008)	6					
- Brandweer: Mobiele Data Terminals en Bereikbaarheidskaarten	147					
- Vervallen krediet Communicatienetwerk C2000		-58				

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Capaciteitsbehoefte brandweercluster West		139 N	139 N	139 N	139 N	139 N
- Huisvesting cluster West Veluwe	31 N					

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

De gemeente Ermelo heeft een gezonde financiële huishouding met het oog op de continuïteit in ontwikkeling en instandhouding van het voorzieningenniveau.

Het programma bestaat uit de producten

- Wet WOZ;
- Algemene belastingen;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heer A. Nederveen
Afdeling: Planning & Control, FAD

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

De uitvoering van de te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	-1.659 V	-637 V	-476 V	-359 V	-320 V	-285 V
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldbestemmende posten 08	180 N					
- Wet WOZ: beroepsschriften	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V
- Algemene belastingen	-40 V	-36 V	-15 V	-15 V	-15 V	-15 V
- Septembercirculaire 2008	-569 V	-503 V	-306 V	-340 V	-187 V	-187 V
- Decembercirculaire 2008	-175 V	-142 V	-131 V	-135 V	-137 V	-137 V
- Maartcirculaire 2009	15 N					
- Dividend 2008 BNG	-6 V					
- Stelpost circulaire algemene uitkering	-53 V	-7 V	-7 V	-7 V	-7 V	-7 V
- Stelpost prijsmutaties	-78 V	-81 V	-81 V	-81 V	-81 V	-81 V
- Stelpost volumeontwikkelingen	-94 V	-63 V	-74 V	-74 V	-75 V	-74 V
- Stelpost Waggs	-46 V	-54 V	-54 V	-55 V	-55 V	-55 V
- Stelpost Waggs 2008 en 2009	65 N	65 N	65 N	65 N	65 N	65 N
- Stelpost temporisering investeringen		10 N				
- Kostentoerekening apparaatskosten 09	-26 V					
- Reserve Onderhoud wegen	-168 V					
- Reserve Algemene buffer: planschades	-20 V					
- Reserve Egalisatie meerjarenbegroting: verschuiving tussen jaren	409 N	-271 V	-110 V	-16 V	-12 V	
- reserve Egalisatie meerjarenbegroting: inrichting vergaderruimten begane grond gemeentehuis	-30 V					
- Reserve Incidentele DekkingsMiddelen	509 N	489 N	281 N	319 N	168 N	168 N
- Reserve Onderwijshuisvesting	9 N					
- Reserve I&A-fonds	-10 V	-40 V	-40 V	-16 V	20 N	42 N
- Reserve (Goedkope) Woningbouw	-5 V					
- Reserve SDM: grondverkopen	30 N					
- Reserve Mantelzorgondersteuning	66 N					
- Reserve Renteschommelingen	-32 V					
- Reserve Monumentenbeleid	-14 V					
- Stelpost Incidenteel onvoorzien	-27 V					
- Rekening 2008: rsbp 2008	-497 V					
- Rekening 2008: rekeningsaldo 2008	-1.529 V					
- Rekening 2008: bestemming deel rekeningsaldo 2008: Storting in reserve Woningbouw	481 N					

D. Investerings bestand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
N.v.t.						

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
N.v.t.						

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

3. Paragrafen

Algemene toelichting

De opbouw van deze rapportage is gelijk aan het programmaformulier uit hoofdstuk 2.

Dit betreft de paragraaf Bedrijfsvoering.

Paragraaf Bedrijfsvoering

A. Algemene informatie

Algemene programmadoelstelling 2009

Een doelmatige bedrijfsvoering waarin kostenbewustzijn, een efficiënte organisatiestructuur en een organisatiecultuur van samen werken en samenwerken in balans zijn.

Het programma bestaat uit de producten

- Doorbelastingen (onder andere rente en afschrijving investeringen = kapitaallasten);
- Personele lasten (onder andere salariskosten, inhuur, opleiding);
- Centrale automatisering;
- Documentaire informatievoorziening;
- Huishoudelijke zaken;
- Huisvesting;
- Kantoorbenodigdheden;
- Streekarchivariaat;
- Telecommunicatie;
- Financiële administratie;
- Accountantscontrole;
- Rechtmatigheid;
- Hulpmiddelen en huisvesting buitendienst openbare werken.

De kosten hiervan worden via vaste verdeelsleutels doorbelast aan de raadsprogramma's/producten.

Portefeuillehouder / afdeling

Portefeuillehouder: de heren mr. J. van den Bosch, ing. W.P. Omta en A. Nederveen
Afdeling: Openbare Werken, FAD, IAO en Planning & Control

B. Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2009

Invoering en doorontwikkeling basisregistraties (bijvoorbeeld BAG).

De gemeentelijke taken binnen het te vormen stelsel van basisregistraties zijn opgenomen in het realisatieplan, dat onder regie van EGEM is samengesteld. De GBA en de BAG nemen daar een prominente plaats in. De komende jaren zal het stelsel van basisregistraties conform planning vanuit het realisatieplan worden ingevoerd.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2009 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

C. Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2009-2012				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
Uitkomst Kadernota 2009	437 N	202 N	166 N	159 N	123 N	161 N
Dit bestaat uit:						
- Rekeningsaldobestemmende posten 08	22 N					
- Taakhervdeling afdeling OW	-24 V	-24 V	-24 V	-24 V	-24 V	-24 V
- Telecommunicatiewet	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N
- Tractiemiddelen	10 N	1 N	11 N	11 N	11 N	11 N
- Diverse inhuurbudgetten	58 N					
- Personeelskosten	-4 V	-41 V	-41 V	-41 V	-41 V	-41 V
- Aanschaf audiovisuele middelen	36 N	5 N	-14 V	4 N	4 N	2 N
- Vervanging meubilair gemeentehuis	-18 V	-2 V	-2 V	-3 V	-3 V	33 N
- Aanschaf meubilair vergaderruimten begane grond gemeentehuis	30 N					
- Vervanging kantoormachines	-10 V	11 N	-16 V	-16 V	-16 V	-13 V
- Digitaliseren bouwdoSSIERS	110 N	10 N	10 N	10 N	10 N	10 N
- Aframen stelpost loonmutaties 2009	-100 V					
- Pseudo ww-premie	140 N	140 N	140 N	140 N	140 N	140 N
- Adviezen en onderzoek 2009	25 N					
- Kosten automatisering	126 N	86 N	95 N	62 N	26 N	27 N
- Overige afwijkingen, per saldo	31 N	11 N	2 N	11 N	11 N	11 N

D. Investerings bestaand beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Vervanging cirkelmaaier (overloop uit 2008)	39					
- Verhoging krediet vervanging tractie Fiat Doblo	5					
- Verschuiving krediet vervanging dienstwagens	-38	38				-40
- Renovatie publiekshal gemeentehuis (overloop uit 2008)	-132					
- Vervanging stoelen gemeentehuis (overloop uit 2008)	51					
- Verhoging krediet vervanging stoelen gemeentehuis	48					
- Vervanging kasten gemeentehuis	70					
- Vervanging bureaus gemeentehuis					250	
- Vervanging pc's (overloop uit 2008)	51					
- Vervanging GidaB/GBA systeem (overloop uit 2008)	-24					
- Vervanging pc brandweer (overloop uit 2008)	2					
- Computerbekabeling (overloop uit 2008)	61					
- FZ Topdesk (overloop uit 2008)	9					
- Algemeen spaarkrediet ICT (overloop uit 2008)	91					
- Aanschaf Corsa van BCT (overloop uit 2008)	17					
- Aanschaf Provas (overloop uit 2008)	3					
- Wet WION (overloop uit 2008)	19					
- Test en back-up hardware (overloop uit 2008)	41					

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Egem-i (overloop uit 2008)	8					
- Raadsnet	32					32
- Verlaging algemeen spaarkrediet ICT	-32					-32
- Verschuiving alg. spaarkrediet ICT					-32	32
- Aanschaf XML-documents	23					23
- Aanschaf pakket Cognos 8	101					101
- Verlaging krediet doorontwikkeling informatievoorziening en algemeen spaarkrediet ICT	-124					-124
- Vervallen krediet aanschaf Phanos				-28		
- Vervallen krediet subsidiemodule					-10	
- Verlagen alg. spaarkrediet ICT	-16				-142	
- Vervanging beheerspakketten OW						141
- Vervallen krediet Bodeminformatiesysteem	-22				-1	-22
- Vervallen krediet Provas	-3				-3	
- Vervallen krediet pc brandweer	-2			-2		
- Doorontwikkeling Decade/Cognos						101
- Vervanging GWW-software					6	
- Vervanging pc's				-65	65	
- Verhoging krediet servers	20					
- Vervanging test en back-up hardware					-50	50
-						

E. Voorstellen nieuw beleid

bedragen x € 1.000,00	Begroting 2009	Meerjarenbegroting 2010-2013				Doorkijk 2014
		2010	2011	2012	2013	
- Functiewaardering		25 N				
- Loopbaanadviesbeleid	10 N	10 N	10 N	10 N	10 N	10 N
- Informatievoorziening en automatisering: ict-audit		15 N			15 N	
- Automatisering		6 N	6 N	6 N	6 N	6 N
- Optimaliseren website		5 N	5 N	5 N	5 N	5 N

F. Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

4. Overzicht voorstellen nieuw beleid

Bij het opstellen van de Kadernota 2009 is tevens geïnventariseerd welke onderwerpen voor nieuw beleid er thans bekend zijn en van invloed zijn op de Begroting 2009 en de Programmabegroting 2010-2013. Hieronder hebben wij ook meegenomen intensiveringen van bestaand beleid.

Wij hebben terughoudendheid betracht met betrekking tot de opname van nieuw beleid in deze Kadernota 2009. Het aantal voorstellen is dan ook lager dan in voorgaande jaren. Ook de budgettaire gevolgen zijn lager dan in voorgaande jaren. Verder hebben wij zeer beperkt voorstellen nieuw beleid opgenomen die nog betrekking hebben op het lopende begrotingsjaar.

Het jaar 2010 is een verkiezingsjaar. Er vangt een nieuwe raadsperiode aan met een nieuw collegeprogramma. Hierin zullen nieuwe doelen worden geformuleerd. Ongetwijfeld zal dit leiden tot nieuwe voorstellen nieuw beleid met de bijbehorende budgetuitzettingen.

In een totaaloverzicht zien de voorstellen nieuw beleid (x € 1.000,00) er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000,00)	Begroting	Programmabegroting 2010-2013			Doorkijk	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totale budgettaire gevolgen voorstellen nieuw beleid	99 N	356 N	301 N	434 N	425 N	676 N

Alle voorstellen zijn opgenomen in het onderstaande overzicht. Hierin zijn tevens de budgettaire gevolgen per voorstel weergegeven.

Graag vernemen wij uw reactie op onze voorstellen.

De voorstellen nieuw beleid voor het jaar 2009 worden door middel van deze Kadernota 2009 door u vastgesteld.

De voorstellen nieuw beleid voor de jaren 2010 en verder zullen eerst definitief worden door vaststelling door de raad van de Programmabegroting 2010-2013. Dit zal naar verwachting plaatsvinden in oktober 2009. In deze Programmabegroting 2010-2013 zullen wij rekening houden met uw reacties op onze voorstellen nieuw beleid.

Een aantal voorstellen nieuw beleid is al eerder afzonderlijk door uw raad behandeld. Indien van toepassing melden wij dit in de toelichtende teksten.

KADERNOTA 2009: OVERZICHT VOORSTELLEN NIEUW BELEID / INTENSIVERING BESTAAND BELEID

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,00					Doorkijk 2014	
		Begroting 2009	Programmabegroting 2009-2012					
			2010	2011	2012	2013		
Programma Verkeer en Vervoer								
1	<p><u>Rotonde Oude Telgterweg / Hamburgerweg.</u> Momenteel wordt voorbereid de nieuwbouw van de Margrietschool in 2011. De omgeving van de Margrietschool wordt in het GVP 2006 door verkeersouders benoemd als knelpunt, maar een rotonde is door prioritering niet voorzien of begroot. Gelet op de specifieke situatie, school en bereikbaarheid bedrijventerrein Kerkdennen, is het wenselijk hier maatregelen te treffen die ten goede komen aan de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid. Door de bouwontwikkelingen van de Margrietschool is er eind 2008 gekeken of het haalbaar is om op deze locatie een rotonde te realiseren. Voorgesteld wordt om in 2010 een voorbereidingskrediet van € 50.000,00 beschikbaar te stellen en in 2011 een uitvoeringskrediet van € 440.000,00. Dit leidt met ingang van 2011 tot extra kapitaallasten.</p>			2	48	47	45	
Programma Groenvoorzieningen								
2	<p><u>LandschapsOntwikkelingsPlan.</u> Het LandschapsBeleidsPlan (LBP) is tussentijds geëvalueerd, over de periode 2002-2007, om de effectiviteit van het plan en de toekomstmogelijkheden te bepalen. Naast de positieve resultaten is vastgesteld dat het plan te beperkt is om in de toekomst afdoende te kunnen reageren op ontwikkelingen en de randvoorwaarden van subsidieverstrekkers. Voorgesteld wordt om een LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) op te stellen in 2010, samen met de gemeente Putten. De kosten voor het opstellen van een startnotitie in 2009 bedragen € 8.000,00. Dit kan gedekt worden uit het bestaande budget voor het LandschapsBeleidsPlan 2009. De kosten voor Ermelo voor het opstellen van het LOP in 2010 bedragen € 75.000,00. Van de provincie zal een BOL-subsidie ontvangen worden ter grootte van € 56.000,00. Voor Ermelo blijft een tekort over van € 19.000,00. Dit zal gedekt worden uit het bestaande budget voor het LandschapsBeleidsPlan 2010. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het raadsvoorstel, zoals behandeld is in de raadsvergadering van 16 april 2009. De raad heeft conform het voorstel besloten.</p>	8 -8	75 -56			-19		
Programma Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische zaken								
3	<p><u>Renovatie Toren Oude Kerk.</u> In 2008 is door een extern bureau een restauratieplan opgesteld, voorzien van een gedetailleerde begroting. Naar verwachting kan de aanbesteding plaatsvinden in de tweede helft van 2010, waarna de uitvoering in 2011 ter hand kan worden genomen. Hiervoor is in 2011 een krediet benodigd ter grootte van € 960.000,00. Daarnaast kan een BRIM-subsidie verkregen worden ter grootte van € 100.000,00. Per saldo is dus € 860.000,00 extra krediet benodigd. Dit leidt tot extra kapitaallasten met ingang van 2012. In 2009 is een krediet beschikbaar van € 65.000,00 voor de vervanging van de dakbedekking. Dit krediet kan vervallen, hetgeen leidt tot lagere kapitaallasten. Per saldo zijn de gevolgen voor de exploitatie € 7.000,00 voordeel in 2010 en 2011, € 55.000,00 nadeel in 2012 en 2013 en € 54.000,00 nadeel in 2014</p>			-7	-7	55	55	54
4	<p><u>Open Monumentendag Ermelo.</u> Op verzoek van de gemeente heeft de Oudheidkundige Vereniging Ermeloo de organisatie van de invulling van de jaarlijkse landelijke monumentendag in Ermelo overgenomen van het comité Open Monumentencommissie. In 2008 heeft de Oudheidkundige Vereniging Ermeloo voortvarend en ambitieus invulling gegeven aan de landelijke open monumentendag. Eind 2008 heeft de OVE een begroting en een subsidieaanvraag ingediend. Tot op heden was in onze begroting uitsluitend een onkostenvergoeding ter grootte van € 1.000,00 opgenomen. Voorgesteld wordt dit om te zetten in een subsidie ter grootte van € 5.000,00. Aangezien de OVE samen met Stichting molen De Koe en het NME verder gaat in de Stichting Het Pakhuis wordt voorgesteld om met ingang van 2009 de budgetsubsidie structureel met € 5.000,00 te verhogen ten behoeve van het organiseren van de jaarlijkse Open Monumentendag in Ermelo. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 4.000,00 met ingang van 2009.</p>	4	4	4	4	4	4	
5	<p><u>Aanschaf cyclorama's (360 graden foto's).</u> De afgelopen jaren is er binnen de gemeente Ermelo een sterke behoefte ontstaan om informatie digitaal beschikbaar te stellen. Hiervoor is onder andere een Gisviewer aangeschaft waarmee inmiddels topografische- en kadastrale informatie, bestemmingsplannen, luchtfoto's, ed raadpleegbaar zijn. Dit zal worden aangevuld met cyclorama's. Dit zijn 360 graden panorama foto's die om de 10 meter gemaakt worden. De cyclorama's dragen bij aan een verbeterde kwaliteit en aan efficiënter werken. In 2008 is hiertoe een drie-jarig contract afgesloten. De extra kosten voor 2009 en 2010 bedragen € 15.000,00 per jaar.</p>	15	15					
6	<p><u>Regionaal Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie, cluster Zuiderzeestraatweg.</u> In de Regio Noord Veluwe wordt gewerkt aan de totstandkoming van een regionaal Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie. Dit programma dient tevens als onderlegger voor toekomstige afspraken met de provincie Gelderland over provinciale cofinanciering van toeristische projecten en activiteiten. Er is gekozen om de projecten en activiteiten samen te voegen in clusters. Het eerste cluster draagt de naam "Zuiderzeestraatweg" en beoogt een eerste vorm van gebiedsgerichte samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme te zijn. Voor de uitvoering wordt van Ermelo in 2010 een bijdrage verwacht ter grootte van € 12.500,00.</p>					13		
7	<p><u>Toeristische objectbewegwijzering.</u> Er zijn plannen om in 2009 te komen tot de realisatie van een uniforme bewegwijzering van toeristische objecten. Hiervoor moeten eenmalige kosten gemaakt worden voor voorbereiding, plaatsing en materiaal. Deze kosten worden voor 50% gesubsidieerd door de provincie. Ter dekking van de kosten zullen de diverse bedrijven een jaarlijks huurbedrag voor hun verwijsborden betalen. Aan de gemeente Ermelo is gevraagd om ook een eenmalige bijdrage in de kosten bij te dragen. Het gaat hierbij om een bedrag ter grootte van € 20.000,00 in 2009. Voor een bedrag van € 10.000,00 is dekking gevonden binnen de bestaande budgetten voor de uitvoering van de beleidsnota toerisme en recreatie en de uitvoering van het sociaal economisch beleidsplan.</p>	20 -10						

KADERNOTA 2009: OVERZICHT VOORSTELLEN NIEUW BELEID / INTENSIVERING BESTAAND BELEID

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,00					Doorkijk 2014
		Begroting 2009	Programmabegroting 2009-2012				
			2010	2011	2012	2013	
8	<p>Beheer archeologische monumenten. De gemeente Ermelo is rijk aan archeologische monumenten. Op de grafheuvels, het Romeins Marskamp en andere archeologische monumenten rust zorgplicht. Deze komt voort uit de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz), welke in 2007 van kracht is gegaan. De Archeologische MonumentenWacht (AMW) inspecteert eens in de vier jaar alle archeologische monumenten en stelt per monument een kwaliteitsrapport op. Momenteel is in onze begroting een raming beschikbaar van € 2.000,00 per jaar. Dit budget is echter niet toereikend voor alle kosten voor het beheer, onderhoud, herstel, abonnement AMW, ed en dus te zorgen dat de monumenten bewaard blijven voor de toekomst. Binnen de algemene uitkering zijn gelden beschikbaar gesteld voor bescherming van het archeologisch erfgoed. Dit structurele bedrag ter grootte van € 12.600,00 is binnen onze begroting gereserveerd in afwachting van te ontwikkelen beleid. Voorgesteld wordt om deze gelden thans in te zetten voor het beheer van archeologische monumenten.</p>	13	13	13	13	13	13
		-13	-13	-13	-13	-13	-13
	Programma Milieuzorg						
9	<p>Kaderstelling Klimaat. Op 5 februari 2009 heeft plaatsgevonden de themabijeenkomst over het klimaatbeleid. Deze bijeenkomst vormde de start van het traject om in de loop van dit jaar door de raad een visie vast te stellen over het klimaatbeleid. Hiertoe is aangeboden het plan van aanpak "Kaderstellen Klimaat". Onderdeel hiervan is de landelijke subsidieregeling Stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK-regeling). Deze regeling is in juni 2008 door het rijk in het leven geroepen. Hiermee worden gemeenten en provincies in de periode 2007-2011 gestimuleerd tot het uitvoeren van maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen en de CO2-uitstoot verminderen. De SLOK-regeling gaat uit van 50% cofinanciering. Voor Ermelo is hiervoor een budget benodigd van € 79.594,00 in de jaren 2010, 2011 en 2012.</p>		27	27	26		
10	<p>Gemeentelijk RioleringsPlan 2009-2013. In de afgelopen periode is opgesteld een verbreed nieuw GRP voor de periode 2009-2013, inclusief een dekkingsplan. Dit is afzonderlijk aan de raad aangeboden. Kortheidshalve wordt verwezen naar dit raadsvoorstel. Uitgangspunt van dit plan is dat de rioolheffing op termijn kostendekkend is. Onderdeel van dit plan is een geactualiseerd investeringsplan. In de periode tot en met 2060 zal in totaliteit € 69.000.000,00 geïnvesteerd moeten worden. Dit zal in de begroting verwerkt worden. Tevens zal er gespaard worden voor toekomstige investeringen. Het gehele plan is in principe kostendekkend. Echter in het jaar 2010 is er een tekort van € 180.000,00. Dit wordt gedekt door te beschikken over de reserve Incidentele DekkingsMiddelen. De huidige bestemmingsreserve Riolerings zal worden opgeheven. Een drietal nieuwe reserves en voorzieningen zal ingesteld moeten worden, te weten: - Voorziening Vervangingsinvesteringen GRP. - Voorziening Groot onderhoud GRP. - Reserve GRP (egalisatie). De voorziening Vervangingsinvesteringen GRP zal naar verwachting eenmalig in 2011 € 165.000,00 negatief komen te staan. Dit is wettelijk niet toegestaan. Een extra eenmalige aanvulling moet plaatsvinden. Dit wordt gedekt door te beschikken over de reserve Incidentele DekkingsMiddelen. In het jaar 2013 is de voorziening Vervangingsinvesteringen GRP weer zodanig gevuld dat het bedrag van € 165.000,00 weer onttrokken kan worden. Het bedrag wordt dan weer teruggestort in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen.</p>	180					
		-180					
	Programma Jeugd en Onderwijs						
11	<p>Vervangende nieuwbouw Margrietschool. Als gevolg van verschillende ontwikkelingen is besloten de vervangende nieuwbouw van de Margrietschool in combinatie met appartementen te stoppen en alleen de vervangende nieuwbouw van de school door te zetten. Dit betekent wel dat er een aanvullend krediet ter grootte van € 700.000,00 in 2010 beschikbaar gesteld moet worden. Dit leidt tot extra kapitaallasten met ingang van 2011. Kortheidshalve wordt verwezen naar het raadsbesluit van 29 januari 2009, waarin besloten is in de Kadernota 2009 in de dekking te voorzien.</p>		51	50	49	48	
12	<p>Vervangende nieuwbouw scholen Pretoriusplein. Op 25 oktober 2007 heeft de raad vastgesteld de notitie Investeringsplan onderwijshuisvesting 2008-2013. De kredieten, budgetten en dekkingsvoorstellen zijn destijds verwerkt in de Programmabegroting 2008-2011. De raad heeft hiertoe de begrotingswijziging vastgesteld. Onderdeel van deze notitie was de vervangende nieuwbouw op het Pretoriusplein (De Waterval, Prins Willem Alexander en De Schake). Hiertoe zijn in 2013 kredieten ter grootte van € 3.718.000,00 beschikbaar gesteld. Dit leidt met ingang van 2014 tot kapitaallasten ter grootte van € 270.000,00. In de notitie was destijds al aangegeven dat hiervoor geen dekking in de begroting aanwezig was. Nu het begrotingsjaar 2014 voor het eerst in beeld komt binnen de Ermelose begrotingscyclus moet het nadeel alsnog opgenomen worden.</p>					270	
	Programma Welzijn, Sport en Cultuur						
13	<p>Stichting en exploitatie Het Pakhuis. Op 25 september 2008 heeft de raad ingestemd met het organisatieplan Stichting Het Pakhuis en met de herziene meerjaren exploitatiebegroting. Dit houdt ook in dat de gemeentelijke raming van het exploitatietekort met ingang van het jaar 2010 met € 39.290,00 structureel verhoogd moet worden. Kortheidshalve wordt verwezen naar het desbetreffende raadsvoorstel en -besluit.</p>	39	39	39	39	39	

KADERNOTA 2009: OVERZICHT VOORSTELLEN NIEUW BELEID / INTENSIVERING BESTAAND BELEID

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,00					
		Begroting 2009	Programmabegroting 2009-2012				Doorkijk 2014
			2010	2011	2012	2013	
Programma Maatschappelijke Doelgroepen							
14	<u>Uitwerking Wmo-beleid.</u> In april 2008 heeft de raad het Wmo-Beleidsplan "Actief en Betrokken" vastgesteld. Dit plan bevat tal van onderwerpen die nog nadere uitwerking behoeven en deels lokaal, deels regionaal, worden opgepakt. Tevens wordt in deze notitie ingegaan op de noodzakelijke uitbreiding van budgetten voor diverse onderdelen van de programma's Jeugd en Onderwijs, Welzijn, Sport, Maatschappelijke Doelgroepen, Cultuur alsmede de Sociale Zorg. De ontwikkeling van nieuw beleid gaat extra kosten met zich meebrengen. Te denken valt aan uitgaven voor bijvoorbeeld Speel-o-theek, buurtbemiddeling, ondersteunende begeleiding, allochtonen, armoedebeleid, bibliotheekwerk, breedte- en sportbeleid, wijkcontactpunt, Stichting Culturele Dialoog en project- en eenmalige subsidies. Met ingang van 2009 is hiervoor benodigd € 145.300,00 en met ingang van 2010 nog eens € 35.800,00 structureel. Deze bedragen worden in afwachting van concrete voorstellen op een stelpost Wmo in onze begroting opgenomen. De dekking komt uit: - de verhoging van de inkomstenraming van de eigen bijdrage bij huishoudelijke hulp met € 100.000,00. Zoals uit de Rekening 2008 al blijkt, wordt er meer ontvangen dan is begroot. - de stelpost volumeontwikkelingen Wmo. Dit zijn gelden die door middel van de algemene uitkering zijn ontvangen en door ons in afwachting van het te ontwikkelen beleid zijn gereserveerd.	145	145 36	145 36	145 36	145 36	145 36
		-100	-100	-100	-100	-100	
		-45	-81	-81	-81	-81	
Programma Sociale Zorg							
15	<u>Schuldhelpverlening.</u> Op 12 februari 2009 heeft de raad vastgesteld de Beleidsnota Schuldhelpverlening "Signaleren, differentiëren en samen werken". Korthedshalve wordt naar dit raadsvoorstel verwezen. De budgettaire gevolgen zijn voor de jaren 2009 en 2010 neutraal. Het jaar 2011 heeft een tekort van € 17.700,00 en met ingang van 2012 bedraagt het tekort structureel € 10.700,00. De dekking komt uit het vervallen van de bonusuitkering WSW.	0	0	18 -18	11 -11	11 -11	11 -11
16	<u>Armoedebeleid en langdurigheidstoelage.</u> Op 12 februari 2009 heeft de raad het armoedebeleid en langdurigheidstoelage vastgesteld. Korthedshalve wordt naar dit raadsvoorstel verwezen. Dit leidt tot een budgettaire voordeel in 2009 en tekorten voor de jaren na 2009. Het voordeel 2009 wordt ingezet ter gedeeltelijke dekking in de latere jaren.	-63 63	29 -29	31 -31	30 -3	31 31	
Programma Openbaar Bestuur en Dienstverlening							
17	<u>Rekenkamercommissie.</u> In de raadsvergadering van 12 maart 2009 heeft de raad ingestemd met een incidentele verhoging van het budget 2009 van de Rekenkamercommissie met € 29.000,00. Daarnaast heeft de raad besloten om bij de behandeling van nieuw beleid in de Kadernota 2009 te betrekken het verzoek van de Rekenkamer om: - het onderzoeksbudget Rekenkamercommissie structureel te verhogen met € 17.500,00. - het interne budget voor de Rekenkamercommissie structureel te verhogen met € 7.000,00. Korthedshalve wordt verwezen naar het desbetreffende raadsvoorstel.	29		18 7	18 7	18 7	18 7
18	<u>Communicatie.</u> In 2009 zal het interne communicatiebeleid worden beschreven. Eventuele kosten komen ten laste van het bestaande budget 2009. In 2010 zal het externe communicatiebeleid worden geëvalueerd. Voor deze evaluatie is het wenselijk dat binnen de gemeente onderzoek wordt gedaan naar de communicatie van de gemeente met de diverse externe doelgroepen. Ermelo heeft de wens zich als een professionele organisatie te profileren. Communicatie speelt daarbij een belangrijke rol. Het vigerende communicatiebeleidsplan is inmiddels bijna 10 jaar oud. Nadien hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan, zoals de digitalisering van de dienstverlening en de toename van de transparantie van het bestuur door bijvoorbeeld de invoering van het dualisme. Gelet op het grote belang van een actueel communicatiebeleid zal een extern bureau ingeschakeld worden. De kosten in 2010 bedragen € 40.000,00.		40				
Programma Openbare Orde en Veiligheid							
19	<u>Capaciteitsbehoefte brandweercluster West.</u> In 2007 is een onderzoek gehouden door een extern bureau naar de vraag in hoeverre samenwerking kan leiden tot voordelen voor de uitvoering van de brandweertaken binnen de regio. Onderdeel van dit onderzoek was ook het in beeld brengen van de beschikbare capaciteit per gemeente en de capaciteitsbehoefte. Op basis van dit onderzoek bleek dat er een extra capaciteitsbehoefte is van 3 fte in schaal 9 voor Ermelo. Dit betekent dat Ermelo in de begroting met ingang van 1 januari 2010 ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling voor de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland een raming moet opnemen van € 162.000,00 per jaar als dekking voor de geconstateerde capaciteitsbehoefte. Binnen de cluster West is nog beschikbaar een bedrag van € 23.115,00, zodat er voorshands structureel € 138.885,00 bijgeraamd moet worden. Gelet op de onlangs aangepaste regelgeving zal alsnog naar de capaciteit gekeken worden. Mogelijk kan dit nog leiden tot een bijstelling van het genoemde bedrag.		139	139	139	139	139
20	<u>Huisvesting cluster West Veluwe.</u> De medewerkers van de cluster West (brandweercommandant en twee medewerkers) worden gehuisvest in de brandweerkazerne van Ermelo. Hiertoe dient een gedeelte van de brandweerkazerne geschikt gemaakt te worden als kantoorruimte. De kosten in 2009 bedragen € 31.400,00.		31				
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen							
N.v.t.							

KADERNOTA 2009: OVERZICHT VOORSTELLEN NIEUW BELEID / INTENSIVERING BESTAAND BELEID

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,00					Doorkijk 2014
		Begroting 2009	Programmabegroting 2009-2012				
			2010	2011	2012	2013	
Paragraaf Bedrijfsvoering							
21	<u>Funcitiewaardering.</u> Voor de invoering van een nieuw functiebeschrijving- en waarderingssysteem in 2010 zal aansluiting worden gezocht bij een binnen de VNG in ontwikkeling zijnde systematiek. De invoering in 2010 vraagt veel aandacht en zorgvuldigheid. Daartoe is een bedrag van € 20.000,00 benodigd voor externe expertise. Tevens zal dit leiden tot extra bijeenkomsten van de bezwarencommissie en wegingscommissie functiewaardering, waarvoor in 2010 € 5.000,00 extra benodigd is.		20				
			5				
22	<u>Loopbaanadviesbeleid.</u> In 2008 hebben wij ingestemd met het loopbaanadviesbeleid als uitvloeisel van de CAO. De implementatie hiervan start in 2009. Binnen dit beleid wordt het personeel in de gelegenheid gesteld iedere vijf jaar gebruik te maken van een loopbaanadvies. Hiervoor kan het nodig zijn een extern bureau in te schakelen. Dit wordt via de RNV-gemeenten georganiseerd. Uitgaande van 10 adviezen per jaar moet met ingang van 2009 € 10.000,00 beschikbaar worden gesteld.	10	10	10	10	10	10
23	<u>Informatievoorziening en automatisering.</u> Gelet op de toenemende complexiteit van de automatisering is het wenselijk gebleken om periodiek een audit ict uit te laten voeren door een extern bureau. Hiermee is in 2008 voor het eerst ervaring opgedaan. Gezien de huidige totale automatiserings-/ict-planning wordt voorgesteld om in 2010 weer een audit ict uit te voeren en vervolgens om de drie jaar. De kosten van het houden van de audit ict bedragen € 15.000,00 per keer. De audit ict zal worden uitgevoerd in de jaren 2010 en 2013.		15			15	
24	<u>Automatisering.</u> Op basis van de EGEM-a-scan is geadviseerd om te investeren in de vervanging van onderdelen van het computernetwerk (de VMWare en SAN). Om deze vervanging te realiseren moet het beschikbare krediet voor de vervanging van de servers met € 20.000,00 verhoogd worden in 2009 en in 2013. Dit leidt tot extra kapitaallasten met ingang van 2010 ter grootte van € 6.000,00.		6	6	6	6	6
25	<u>Optimaliseren website.</u> Voor de realisatie van mijlpaal 3 (digitale dienstverlening) moet geïnvesteerd worden in nieuwe functionaliteiten op de website van de gemeente Ermelo. Hiervoor is een krediet benodigd in 2009 en 2014 ter grootte van € 33.000,00. Voor 2009 kan het algemeen krediet ICT met € 13.000,00 verlaagd worden, zodat in 2009 € 20.000,00 extra krediet benodigd is. Dit leidt tot extra kapitaallasten met ingang van 2010 van € 5.000,00.		5	5	5	5	5
TOTAAL BUDGETTAIRE GEVOLGEN NIEUW BELEID CA		99	356	301	434	425	676

5. Budgetrapportage Begroting 2009

Dit hoofdstuk bestaat uit de onderdelen:

- 5.1. Budgettaire aanpassingen Begroting 2009.
- 5.2. Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009.
- 5.3. Bestemmingsvoorstel voordeel Begroting 2009.
- 5.4. Overzicht van baten en lasten (per saldo) 2009 per programma.
- 5.5. Toelichting op specifieke onderwerpen.

5.1. Budgettaire aanpassingen Begroting 2009

De (primitieve) Begroting 2009 is, als zijnde een onderdeel van de Programmabegroting 2009-2012, op 23 oktober 2008 door uw raad behandeld en vastgesteld.

Nadien is de begroting een aantal keren aangepast. Hiertoe heeft u een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld.

Dit betreft de volgende bijstellingen:

- Najaarsnota 2008 (raadsbesluit van 6 november 2008).

Deze Kadernota 2009 is de tweede budgetrapportage over 2009. Hiertoe zijn alle huidige budgetten en kredieten 2009 bekeken.

Nadrukkelijk is ook gekeken naar de uitvoering in 2009. Vooruitlopend op de Rekening 2009 wordt, waar duidelijk is dat de uitvoering niet meer (volledig) in 2009 zal plaatsvinden, reeds nu voorgesteld om het desbetreffende budget en/of krediet door te schuiven naar 2010 of later.

Verder is gekeken naar de afwikkeling van stelposten 2009, de afwikkeling van de rekeningsaldebepalende posten 2008 en de in de Rekening 2008 opgenomen nog te betalen/ontvangen posten 2008.

Alle college- en raadsbesluiten met budgettaire gevolgen tot en met eind maart 2009 zijn meegenomen.

In het voor u ter inzage liggende boekwerk Kadernota 2009: Bijstelling producten zijn alle budgetaanpassingen in detail opgenomen. Deze zijn gesorteerd naar programma en vervolgens naar product. Deze budgetaanpassingen zijn vervolgens gebundeld per programma (= autorisatieniveau van de raad) en worden u hierbij aangeboden.

In totaliteit sluit de Begroting 2009 op basis van bestaand beleid in deze Kadernota 2009 met een voordeel van € 941.000,00.

Dit voordeel is opgebouwd uit een groot aantal kleinere budgetaanpassingen en uit een aantal grotere aanpassingen.

Dit zijn de volgende posten (groter dan € 50.000,00):

Omschrijving	Bedrag
- Woningbouwlocatie Akkermaalshout	-126.000,00 V
- Sportcentrum Calluna	-103.000,00 V
- Stelpost Waggs	65.000,00 N
- Rekeningsresultaat 2008	-1.529.000,00 V
- Storting in reserve Woningbouw	481.000,00 N
- Vrijval stelpost nominale ontwikkelingen Ozb en algemene uitkering	-67.000,00 V
- Begroting RNV en GGD/JGZ	181.000,00 N
- Reserve Mantelzorgondersteuning	66.000,00 N
- Overige afwijkingen, per saldo	91.000,00 N
Totaal aanpassingen 2009	-941.000,00 V

Naast de bovengenoemde budgetaanpassingen is er in deze kadernota ook een aantal kredietaanvragen/ wijzigingen/-doorschuivingen opgenomen. Deze zijn vermeld bij de programmarapportages. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

De volgende aanpassing van en rapportage over de Begroting 2009 zal plaatsvinden bij de Najaarsnota 2009.

5.2. Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009

De totale budgettaire uitkomst van de Begroting 2009 bestaat uit:

Omschrijving	Bedrag	
Uitkomst Programmabegroting 2009-2012: jaarschijf 2009	-1.308.000,00	V
Storting in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen	1.308.000,00	N
Uitkomst Najaarsnota 2008: jaarschijf 2009	-57.000,00	V
Storting in reserve Incidentele DekkingsMiddelen	57.000,00	N
Uitkomst Kadernota 2009: jaarschijf 2009	-941.000,00	V
Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009 op basis van bestaand beleid	-941.000,00	V
Uitkomst Kadernota 2009: voorstellen nieuw beleid 2009	99.000,00	N
Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2009	-842.000,00	V

5.3. Bestemmingsvoorstel voordeel Begroting 2009

Aan dit bovengenoemde voordeel kan een bestemming worden gegeven.

Wij stellen voor om het nadeel op het onderdeel nieuw beleid te dekken uit het voordeel op het onderdeel bestaand beleid.

Met betrekking tot het restantvoordeel ter grootte van € 842.000,00 stellen wij voor aan dit voordeel thans geen concrete bestemming te geven, maar het tijdelijk te storten in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen. Hiertoe blijft het bedrag gereserveerd voor de toekomst, zonder dat het gelijk door de bespaarde rente vastgelegd wordt. Het voordeel blijft beschikbaar voor tegenvallers bij de uitvoering van de Begroting 2009 en de Programmabegroting 2010-2013.

5.4. Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2009 per programma op basis van bestaand beleid

Programma's ca	Begroting 2009 (x € 1.000,00) (- = voordeel)				
	Begroting 2009	Najaarsnota 2008	Kadernota 2009 bestaand beleid	Kadernota 2009 nieuw beleid	Stand na Kadernota 2009
Verkeer en Vervoer	4.062 N	246 N	195 N	0	4.503 N
Groenvoorzieningen	2.126 N	-168 V	48 N	0	2.006 N
Ruimt. Ontwik. en Econ. Zaken	2.330 N	58 N	-431 V	29 N	1.986 N
Milieuzorg	1.649 N	40 N	82 N	0	1.771 N
Jeugd en Onderwijs	3.328 N	-38 V	7 N	0	3.297 N
Welzijn, Sport en Cultuur	3.329 N	-13 V	8 N	0	3.324 N
Maatschappelijke Doelgroepen	5.311 N	72 N	20 N	0	5.403 N
Sociale Zorg	1.767 N	-26 V	-13 V	0	1.728 N
Openbaar Bestuur en Dienstverlening	3.813 N	-3 V	449 N	29 N	4.288 N
Openbaar Orde en Veiligheid	1.347 N	-10 V	45 N	31 N	1.413 N
Algemene Dekkingsmiddelen	-30.424 V	-253 V	-1.632 V	0	-32.309 V
Overzicht Onvoorzien	54 N	0	-27 V	0	27 N
Paragraaf Bedrijfsvoering	0	38 N	437 N	10 N	485 N
Dekkingsplan Kadernota 2009			-129 V		-129 V
Sub-totaal	-1.308 V	-57 V	-941 V	99 N	-2.207 V
			99 N	-99 V	0
Bestemmingsvoorstel:					
Storting in de reserve IDM	1.308 N	57 N	842 N		2.207 N
Totaal	0	0	-0	0	0

5.5. Toelichting op specifieke onderwerpen

5.5.1. Door te schuiven taken en budgetten 2009

Bij het opstellen van deze kadernota is gekeken naar de uitvoering van de taken 2009. Wij stellen voor om thans de volgende budgetten 2009 naar een volgend begrotingsjaar over te brengen:

Omschrijving	Bedrag	Naar
Bestemmingsplannen	69.000,00	2010
Bestemmingsplannen	45.000,00	2011
Revisie uurwerken toren Oude Kerk	-7.000,00	Van 2010
Totaal overlopende budgetten 2009	107.000,00	

Het overbrengen van deze budgetten verloopt budgettair neutraal via de reserve Egalisatie Meerjarenbegroting.

5.5.2. Reserves en voorzieningen

Het instellen, opheffen of wijzigen van reserves en voorzieningen mag uitsluitend gebaseerd zijn op een door de raad genomen besluit. In deze Kadernota 2009 doen wij de volgende voorstellen:

- A. Reserve Renteschommelingen.
Deze reserve is uitgekomen boven de maximale stand. In deze kadernota 2009 wordt een bedrag ter grootte van € 31.800,00 afgeroomd ten gunste van 2009.
- B. Reserve Monumentenbeleid.
Deze voorziening is uitgekomen boven de maximale stand. In deze Kadernota 2009 wordt een bedrag ter grootte van € 13.700,00 afgeroomd ten gunste van 2009.
- C. Voorziening WEB.
De stand van deze voorziening is nul. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- D. Voorziening WWB-werkdeel.
De stand van deze voorziening is nul. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- E. Voorziening Wet inburgering nieuwkomers.
De stand van deze voorziening is nul. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- F. Voorziening Inburgering oud- en nieuwkomers.
De stand van deze voorziening is nul. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- G. Voorziening Jeugdgezondheidszorg.
De stand van deze voorziening is nul. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- H. Voorziening Monumentenbeleid.
De stand per 31 december 2008 is overgebracht naar een nieuw te vormen bestemmingsreserve Monumentenbeleid. In deze Kadernota 2009 zal de voorziening worden opgeheven.
- I. Bestemmingsreserve Monumentenbeleid.
De stand per 31 december 2008 van de voorziening Monumentenbeleid is overgebracht naar een nieuw te vormen bestemmingsreserve Monumentenbeleid. In deze Kadernota 2009 wordt de formele instelling van deze reserve meegenomen.
- J. Voorziening Overschrijdingsuitkering onderwijs.
De overschrijdingsuitkering is volledig afgerekend met het onderwijs. Het restantbedrag in deze voorziening wordt in deze Kadernota 2009 overgebracht naar de reserve Onderwijshuisvesting. De voorziening Overschrijdingsuitkering kan in deze Kadernota 2009 worden opgeheven.
- K. Bestemmingsreserve Mantelzorgondersteuning.
In deze Kadernota 2009 wordt voorgesteld om een nieuwe reserve Mantelzorgondersteuning in te stellen en de gelden 2007 en 2008 hierin te storten.
- L. Reserve Woningbouw.
Ermelo kent een reserve Stimulering Goedkope Woningbouw. In 2008 zijn BWS-gelden ontvangen. Voorgesteld wordt deze gelden te reserveren. Om te voorkomen dat een nieuwe reserve moet worden ingesteld, wordt voorgesteld om de reserve Stimulering Goedkope Woningbouw een nieuwe naam te geven, namelijk de reserve Woningbouw.

Wij stellen u voor akkoord te gaan met de bovengenoemde instellingen, opheffingen en wijzigingen van reserves en voorzieningen.

5.5.3. Risicomanagement

Cliënten sociale zaken.

In het beleidsplan van de IGSD Veluwerand is voorzien dat het klantenbestand 65- voor Ermelo vanaf 2008 jaarlijks daalt met 15 personen. Voor 2008 is deze doelstelling ook gehaald.

De economische recessie heeft echter toegeslagen. De IGSD verwacht dat het aantal uitkeringsgerechtigden 65- niet zal dalen, maar juist zal stijgen met 10% ofwel 18 personen.

Indien het rijk de economische recessie niet compenseert via de bijdragen in het Inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand betekent dit dat er in 2009 voor Ermelo een tekort zal ontstaan tussen de te ontvangen rijksbijdrage en de te verlenen uitkeringen van afgerond € 260.000,00.

Daar komt nog bij dat dit mogelijk ook gevolgen zal hebben voor de hoogte van de uitvoeringskosten van de IGSD. Deze zullen voor Ermelo toenemen met ongeveer € 40.000,00 in 2009. De IGSD zal haar uiterste best doen om de verwachte extra instroom van cliënten binnen de thans beschikbare formatie op te lossen.

Ook voor het jaar 2010 wordt een extra nadeel voor Ermelo ter grootte van € 260.000,00 verwacht.

Wij hebben nog geen concrete aanvraag van de IGSD ontvangen in de vorm van een begrotingswijziging. De begroting van Ermelo is gebaseerd op de begroting van de IGSD. Zodra de begrotingswijziging wordt ontvangen, zullen ook wij onze begroting aanpassen.

Momenteel werkt de IGSD aan het opstellen van de begrotingswijziging. Deze zal naar verwachting in juni 2009 in het AB behandeld worden. In de Najaarsnota 2009 zullen wij hier op terugkomen.

Wij willen u dit risico echter nu al wel melden.

Voorfinanciering uitbreiding Groevenbeek.

Als gevolg van de sterke groei van het leerlingenaantal acht het Christelijk College Groevenbeek het noodzakelijk om het schoolgebouw uit te breiden. De directie verwacht dat het leerlingenaantal de komende jaren verder zal groeien. De bouw van de uitbreiding is inmiddels gestart.

Groevenbeek heeft echter pas recht op een vergoeding van de bouwkosten door de gemeente zodra de uitbreidingsbehoefte minimaal 10% is van de in het verleden bekostigde capaciteit van het gebouw. Op dit moment is dat niet het geval. Groevenbeek heeft thans geen recht op een vergoeding van de bouwkosten. Zij bouwen thans voor eigen risico.

Wel heeft Groevenbeek gevraagd om de huidige uitbreiding mee te mogen nemen in de bekostigingsaanvraag die wordt ingediend zodra de 10% norm is bereikt. Zij doen thans dus feitelijk aan voorfinanciering. Wij hebben met dit verzoek ingestemd.

Dit betekent dat wij nu nog geen krediet in de begroting moeten en kunnen opnemen.

Mocht over enkele jaren de 10% norm behaald worden en Groevenbeek een bekostigingsaanvraag indient, dan is dit gekoppeld aan het normbedrag. Daarbij zal het dan gaan om een bedrag van ruim € 2.070.000,00. Ofwel € 160.000,00 aan jaarlijkse kapitaallasten.

Wij willen u dit risico in deze kadernota wel melden.

NUON.

Het energiebedrijf Nuon is gesplitst in een netwerkbedrijf Alliander en een productie- en leveringsbedrijf Nuon Energy. De aandelen van het netwerkbedrijf Alliander blijven in overheidshanden. Gemeente Ermelo blijft dus aandeelhouder in het netwerkbedrijf Alliander. Het Zweedse Vattenfall heeft een bieding uitgebracht op Nuon Energy. De gemeente heeft de officiële bieding inmiddels ontvangen. Op de bijzondere algemene aandeelhoudersvergadering van 17 juni 2009 vindt de besluitvorming plaats over de verkoop van de aandelen van het productie- en leveringsbedrijf Nuon Energy. Bij instemming met de verkoop door een meerderheid van 80% van alle aandelen zal 100% van de aandelen in Nuon Energy verkocht worden aan Vattenfall. De verkoop zal gefaseerd plaats vinden. De eerste fase van 49% van de aandelen zal per 1 juli 2009 geëffectueerd worden. De volgende fases worden in 2011 (15%), 2013 (15%) en 2015 (21%) uitbetaald.

Budgettair vindt er een verschuiving plaats in de begroting. De dividenduitkering van Nuon zal veranderen in een lagere dividenduitkering van het netwerkbedrijf Alliander. De dividenduitkering, die toe te rekenen is aan het productie- en leveringsbedrijf, komt te vervallen. Daar staat een verkoopopbrengst van de aandelen tegenover. Een behoorlijk deel van deze opbrengst zal gebruikt moeten worden om de lagere dividenduitkering te compenseren. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe mogen wij dit nog niet budgettair opnemen in deze kadernota. Wij hechten er echter wel aan u dit te melden in deze kadernota.

6. Budgetrapportage Programmabegroting 2010-2013

Dit hoofdstuk bestaat uit de onderdelen:

- 6.1. Budgettaire aanpassingen Programmabegroting 2010-2013.
- 6.2. Totaal budgettaire uitkomst Programmabegroting 2010-2013.
- 6.3. Voorstel Programmabegroting 2010-2013.
- 6.4. Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2010-2013 per programma (bestaand beleid).
- 6.5. Dekkingsvoorstel Programmabegroting 2010-2013 (rinctinggevend).

6.1. Budgettaire aanpassingen Programmabegroting 2010-2013

De jaarschijven 2010 tot en met 2013 zijn, als zijnde een onderdeel van de Programmabegroting 2009-2012, op 23 oktober 2008 door de raad behandeld en vastgesteld. Bijstelling heeft plaatsgevonden in de Najaarsnota 2008. Dit leidt tot de volgende budgettaire startpositie:

Omschrijving / bedragen x € 1.000,00	2010	2011	2012	2013	Totaal 2010-13	2014
Totaal uitkomst Begroting 2009-2012	-395 V	-317 V	-270 V	-71 V	-1.053 V	- 71 V
Storting in reserve IDM	395 N	317 N	270 N	71 N	1.053 N	71 N
Uitkomst Najaarsnota 2008	-86 V	-52 V	-63 V	-63 V	-264 V	-63 V
Storting in reserve IDM	86 N	52 N	63 N	63 N	264 N	63 N
Eindstand Programmabegroting 09-12	0	0	0	0	0	0

Deze Kadernota 2009 is de tweede bijstelling van de Programmabegroting 2009-2012.

In het voor u ter inzage liggende boekwerk Kadernota 2009: Bijstelling producten zijn alle budgetaanpassingen in detail opgenomen. Deze zijn gesorteerd naar programma en vervolgens naar product. Nieuw is dat in dit boekwerk waar mogelijk ook het desbetreffende Corsanummer/casnummer weergegeven is. Hierdoor is het eenvoudiger geworden om de achterliggende stukken te raadplegen.

Alle budgetaanpassingen zijn vervolgens gebundeld naar de budgetaanpassingen per programma (is het autorisatieniveau van de raad) en worden u hierbij aangeboden.

In deze Kadernota 2009 zijn op basis van bestaand beleid voor de jaarschijven 2010 en verder de volgende budgettaire uitkomsten opgenomen:

Omschrijving / bedragen x € 1.000,00	2010	2011	2012	2013	Totaal 2010-13	Doorkijk 2014
Uitkomst Kadernota 2009	318 N	197 N	239 N	247 N	1.001 N	319 N
De budgettaire aanpassingen zijn:						
- Begroting RNV en GGD/JGZ	116 N	59 N	79 N	79 N	333 N	79 N
- Stelpost Wet Werk en Bijstand (inkomensdeel)	130 N	130 N	130 N	130 N	520 N	130 N
- Stelpost Waggs	65 N	65 N	65 N	65 N	260 N	65 N
- Vervanging meubilair gemeentehuis						51 N
- Overige afwijkingen (per saldo)	7 N	-57 V	-35 V	-27 V	-112 V	-6 V

Wij vinden het belangrijk om de raad de budgetaanpassingen op basis van bestaand beleid dekkend aan te bieden. Hiertoe is een dekkingsplan bestaand beleid vervaardigd. Dit ziet er als volgt uit:

Omschrijving / bedragen x € 1.000,00	2010	2011	2012	2013	Totaal 2010-13	Doorkijk 2014
Uitkomst Kadernota 2009	318 N	197 N	239 N	247 N	1.001 N	319 N
Dekkingsplan bestaand beleid:						
- Stelpost prijsmutaties 2009 aframen	-29 V	-29 V	-29 V	-29 V	-116 V	-29 V
- Stelpost volumeontwikkelingen 2009 aframen	-16 V	-5 V	-5 V	-4 V	-30 V	-5 V
- Stelpost temporiseren investeringen verhogen	-25 V	-25 V	-25 V	-25 V	-100 V	-25 V
- Inzetten gedeelte voordelen Wmo	-30 V	-30 V	-30 V	-30 V	-120 V	-30 V
- Stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering en Ozb aframen	-67 V	-67 V	-67 V	-67 V	-268 V	-67 V
- Inzetten gedeelte gereserveerde gelden uit september- en decembercirculaire 2008	-100 V	-100 V	-100 V	-100 V	-400 V	-100 V
- Dividend 2008 BNG structureel ramen	-6 V	-6 V	-6 V	-6 V	-24 V	-6 V
Tussentelling dekkingsplan	-273 V	-262 V	-262 V	-261 V	-1.058 V	-262 V
Einduitkomst op basis van bestaand beleid	45 N	-65 V	-23 V	-14 V	-57 V	57 N

6.2. Totaal budgettaire uitkomst Programmabegroting 2010-2013

De totale budgettaire uitkomst van de Programmabegroting 2010-2013 na Kadernota 2009 bestaat uit:

Omschrijving / bedragen x € 1.000,00	2010	2011	2012	2013	Totaal 2010-13	2014
Totaal uitkomst Begroting 2009-2012	-395 V	-317 V	-270 V	-71 V	-1.053 V	-71 V
Storting in reserve IDM	395 N	317 N	270 N	71 N	1.053 N	71 N
Totaal uitkomst Najaarsnota 2008	-86 V	-52 V	-63 V	-63 V	-264 V	-63 V
Storting in reserve IDM	86 N	52 N	63 N	63 N	264 N	63 N
Totaal uitkomst Kadernota 2009	318 N	197 N	239 N	247 N	1.001 N	319 N
Dekkingsplan bestaand beleid	-273 V	-262 V	-262 V	-261 V	-1.058 V	-262 V
Subtotaal op basis van bestaand beleid	45 N	-65 V	-23 V	-14 V	-57 V	57 N
Voorstellen nieuw beleid Kadernota 2009	356 N	301 N	434 N	425 N	1.516 N	676 N
Eindtotaal Programmabegroting 2009-2012	401 N	236 N	411 N	411 N	1.459 N	733 N

6.3. Voorstel Programmabegroting 2009-2012

Deze Kadernota 2009 geeft een prognose van de budgettaire uitkomsten. De kadernota hoeft ook nog niet sluitend te zijn. Wel is duidelijk dat het nadeel met name voort komt uit de opname van nieuw beleid. In de komende maanden gaan wij verder met het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013. Dan zal de definitieve uitkomst bekend worden. Vervolgens zullen wij ons beraden op een dekkingsplan. In paragraaf 6.5. zijn richtinggevende ideeën opgenomen.

6.4. Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2010-2014 per programma op basis van bestaand beleid

In dit overzicht worden de budgettaire aanpassingen op basis van bestaand beleid uit deze kadernota per programma weergegeven.

Programma's ca	Programmabegroting 2009-2012 (x € 1.000,00) (- = voordeel)				
	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Verkeer en Vervoer	-5 V	-1 V	-1 V	-1 V	-1 V
Groenvoorzieningen	33 N	39 N	37 N	37 N	36 N
Ruimt. Ontw. + Econ.Zaken.	201 N	61 N	-33 V	-33 V	-33 V
Milieuzorg	-10 V	-13 V	31 N	31 N	31 N
Jeugd en Onderwijs	59 N	33 N	39 N	41 N	42 N
Welzijn, Sport en Cultuur	84 N	79 N	80 N	80 N	80 N
Maatschap. Doelgroepen	-70 V	-106 V	-104 V	-100 V	-100 V
Sociale Zorg	114 N	111 N	111 N	111 N	111 N
Openb. Bestuur / Dienstverl.	268 N	240 N	216 N	216 N	216 N
Openbare Orde en Veiligheid	79 N	64 N	63 N	62 N	61 N
Algemene Dekkingsmiddelen	-637 V	-476 V	-359 V	-320 V	-285 V
Onvoorzien	0	0	0	0	0
Paragraaf Bedrijfsvoering	202 N	166 N	159 N	123 N	161 N
Sub-totaal	318 N	197 N	239 N	247 N	319 N
Dekkingsplan Kadernota 09	-273 V	-262 V	-262 V	-261 V	-262 V
Eindtotaal Kadernota 2009	45 N	-65 V	-23 V	-14 V	57 N

6.5. Dekkingsvoorstel Programmabegroting 2010-2013 (richtinggevend)

Op dit moment doen wij geen concreet dekkingsvoorstel voor de verwachte uitkomst Programmabegroting 2010-2013. De hiervoor gepresenteerde uitkomst is een voorlopige uitkomst. Er wordt nog gewerkt aan het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 in detail. Wij verwachten eind juni 2009 over de definitieve budgettaire uitkomst te beschikken. Op dat moment zullen wij ons nader beraden over het budgettaire sluitend maken van de Programmabegroting 2010-2013 en zullen de begrotingsboekwerken samengesteld worden.

Een gemeentelijke begroting moet, anders dan bij het rijk, sluitend zijn. Structurele lasten moeten met structurele baten gedekt worden. Dit wordt getoetst door de provincie.

Wij stellen voor om dekking te zoeken binnen de volgende acties (in de genoemde volgorde):

1. Een nadere prioriteitstelling door de raad.
2. Het inzetten van de reserve Incidentele DekkingsMiddelen.
Hierin zijn de afgelopen jaren voordelen gestort ter dekking van toekomstige nadelen en ter dekking van eventuele budgettaire gevolgen van het nieuwe collegeprogramma 2010-2014.

In deze Kadernota 2009 is aantal beschikkingen over en toevoegingen aan de reserve Incidentele DekkingsMiddelen opgenomen.

Als deze beschikkingen en toevoegingen zijn verwerkt, resteert er nog budget in deze reserve. Nog beschikbaar als dekkingsmiddel resteert dan:

2009	2010	2011	2012	2013	2014
€ 2.886.000,00	€ 417.000,00	€ 236.000,00	€ 403.000,00	€ 367.000,00	€ 202.000,00

Een belangrijk deel van deze gelden zijn gelden uit de diverse circulaire algemene uitkering. Deze zijn tijdelijk gestort in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen in afwachting van een nadere bestemming. Formeel betekent het inzetten van deze gelden dat de tijdelijke storting weer wordt gecorrigeerd.

3. Het voor het jaar 2010 ramen van een inflatiecorrectie op de belastingen en heffingen.
4. Het kritisch blijven bezien van de kostendekkendheid tarieven en waarnodig met voorstellen tot bijstelling komen.
5. Het heroverwegen van de percentages (gebaseerd op basis van CPB-gegevens) genoemd in de uitgangspunten Zie hoofdstuk 7.
6. Het (deels) aframen van de stelposten prijsmutaties 2009, volumeontwikkelingen 2009 en Waggs 2009.
7. Het tienjarig investeringsplan opnieuw doornemen en bekijken welke investeringen één of meerdere jaren uitgesteld kunnen worden.
8. Het heroverwegen van de omvang van de verschillende stelposten, bijvoorbeeld de stelpost temporisering investeringen, de stelpost fuwa, de stelpost Wmo, de stelpost loonmutaties, ed.
9. Het heroverwegen van de voorstellen nieuw beleid.
10. Het beëindigen van bestaand (oud) beleid ten gunste van nieuw beleid. Ook hierin kan de raad prioriteiten aangeven.
11. Het versneld komen tot een 100% kostendekkend tarief voor de verbrede rioolheffing.
12. Het, in lijn met het dekkingsplan van het nieuwe GRP 2009-2014, meenemen in de tariefstelling van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de Ozb.
13. Voor die onderwerpen die op hoofdlijnen het rekeningoverschot 2009 hebben veroorzaakt de ramingen op basis van een nulsituatie opnieuw doorrekenen en eventuele vrije ruimte laten vrijvallen ten gunste van de exploitatie.
14. De kaasschaafmethode hanteren met betrekking tot alle bestaande budgetten.

Graag vernemen wij van uw raad een reactie op onze dekkingsuggesties.

De economische situatie zal het er niet gemakkelijker op maken. Op dit moment is het nog onduidelijk wat de uitkering uit het gemeentefonds (de algemene uitkering) zal gaan doen. Dit is onze grootste inkomstenpost. Daarnaast staat een aantal van de bovengenoemde suggesties haaks op eventuele maatregelen om de economie te stimuleren. U kunt daarbij denken aan het naar achteren schuiven van investeringen, terwijl juist de roep klinkt om extra te investeren. Maar ook een eventuele belastingverhoging, die haaks staat op de roep tot lastenverlichting. Mag het rijk nog gebruik maken van een (gelimiteerd) begrotingstekort. Gemeenten mogen dat niet. Kortom, het zal er niet gemakkelijker op worden. Wij zullen de uitdaging aangaan.

7. Uitgangspunten Programmabegroting 2010-2014

7.1. Inleiding

Hoewel de Rekening 2008 nog maar net is opgesteld en het begrotingsjaar 2009 nog maar enkele maanden oud is, zijn de voorbereidingen voor de Programmabegroting 2010-2013 al weer opgestart. Deze Kadernota 2009 is de eerste stap op weg naar de vaststelling van de Programmabegroting 2010-2013. Wettelijk gezien moet deze begroting uiterlijk voor 15 november 2009 door de raad zijn vastgesteld en aan Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland zijn aangeboden.

Deze Kadernota 2009 geeft al een eerste voorlopige budgettaire indicatie voor de jaren 2010 en verder. Daarnaast is het voor het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 noodzakelijk om vooraf een aantal percentages en aannames vast te stellen. Deze worden u hierbij ter vaststelling aangeboden.

Het betreft de onderdelen:

- Loonontwikkelingen;
- Prijsontwikkelingen;
- Volumeontwikkelingen;
- Renteontwikkelingen;
- Beleid reserves en voorzieningen;
- Belastingpercentages.

Per onderdeel is een concept-advies opgenomen.

Tevens is een overzicht opgenomen van de actualiteitswaarde van de diverse beleidsnotities, zoals verwoord in de Financiële verordening gemeente Ermelo.

7.2. Loon- en prijsontwikkelingen

In 2004 is de systematiek van ramen van stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen gewijzigd. Wij zijn overgestapt van de methodiek van lopende prijzen naar de methodiek van constante prijzen. Dit betekent dat uitsluitend in het eerste begrotingsjaar de beide stelposten worden begroot op basis van een door ons zelf te bepalen percentage. Hierbij baseren wij ons op cijfers gepubliceerd door het CPB, aangevuld met eigen inschattingen. De ramingen in de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering. Deze laatste categorie wordt in de begroting geraamd op de stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering. Deze wijziging van systematiek heeft op 9 september 2004 voor de commissie ABZ ter inzage gelegen. Het is voor het eerst doorgevoerd in de Programmabegroting 2005-2008. Bovenstaande houdt in dat met betrekking tot de Programmabegroting 2010-2013 voor het begrotingsjaar 2010 de percentages voor loon- en prijsontwikkelingen bepaald moeten worden.

7.2.1. Loonontwikkelingen

De huidige CAO (voor gemeentebambtenaren) loopt tot 1 juni 2009. De gevolgen van deze CAO zijn verwerkt in de salarisramingen in de huidige programmabegroting.

In de Programmabegroting 2010-2013 wordt het salarispeil per 1 januari 2010 geraamd. Dat betekent dat een inschatting is gemaakt van de gevolgen van de per 1 juni 2009 af te sluiten nieuwe CAO. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de reële loonstijging, maar ook naar de sociale lasten, ed. De berekeningen waren al uitgevoerd voordat het kabinet kwam met de oproep tot loonmatiging en met name voor de ambtenarengroepen om op de nul-lijn te gaan zitten.

Bovenstaande betekent dat eventuele CAO-aanpassingen en wijzigingen van de sociale lasten in het jaar 2010 niet in de salarisramingen zitten. Deze worden structureel verwerkt op de stelpost loonmutaties 2010.

Voor de raming van deze stelpost loonmutaties 2010 moeten wij zelf het percentage bepalen. Wij baseren ons daarbij op de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB).

Het CPB geeft voor 2010 voor de loonvoet sector overheid een percentage van 1,75 en voor de loonvoet marktsector een percentage van 3,00. Dit is de stand per 17 april 2009.

Indien wij deze cijfers van het CPB volgen, dan komen wij in onze begroting voor 2010 tot een percentage van 2,4.

Bij de vorige programmabegroting is voor het jaar 2009 uitgegaan van een percentage van 3%.

Gezien de economische situatie, de oproep tot loonmatiging door het rijk en alle ontwikkelingen op het CAO-front achten wij dit percentage van 3 voor het jaar 2010 te hoog.

Uitgaande van een inflatiecorrectie van 1%, enige stijging van de sociale lasten en een stijging van de pensioenpremie stellen wij voor om voor 2010 een percentage te hanteren van 2.

Mogelijk zal de meicirculaire 2009 meer duidelijkheid geven over de compensatie door het rijk. Mogelijk zijn er dan ook actuelere cijfers van het CPB. Indien er aanleiding mocht zijn om het percentage alsnog bij te stellen dan zullen wij dit betrekken bij de Programmabegroting 2010-2013.

Uitgaande van een totale loonsom van ± € 12 miljoen zou dit, op basis van een percentage van 2, een stelpost loonmutaties betekenen van € 240.000,00 per jaar. Dekking komt deels uit de stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering.

Concept-advies met betrekking tot de loonontwikkelingen 2010:

- a. De loonontwikkelingen 2010 voorlopig bepalen op 2%.
- b. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 bekijken of dit percentage bijgesteld moet worden.
- c. De budgettaire gevolgen voor 2010 en verder meenemen bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013.

7.2.2. Prijsontwikkelingen

Met betrekking tot de prijsontwikkelingen 2010 wordt een stelpost prijsmutaties 2010 opgenomen in de begroting. Deze stelpost wordt berekend over een gedeelte van de omzet. Immers niet elk budget is even prijsgevoelig en niet elk budget valt onder de noemer prijsontwikkelingen (bijvoorbeeld subsidies en salarissen). Met ingang van 2008 is ook de Wmo onder de prijsontwikkelingen gebracht.

Voor 2010 moet naar eigen inzichten een percentage worden bepaald. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de gegevens van het Centraal Plan Bureau. Op basis van de publicaties van 17 april 2009 voor het jaar 2010 blijkt dat de verschillende percentages liggen tussen de 1% en de 2%. Momenteel hebben wij in onze begroting voor 2009 met een percentage van 2% gerekend. Dit zou betekenen dat wij voor 2010 lager uit zullen komen. In de media is de verwachting dat de inflatie laag zal zijn. Er wordt soms wel van een deflatiespook gesproken. Al met al wordt voorgesteld om voor 2010 een percentage voor prijsmutaties te hanteren van 1%.

Mocht er bij de meicirculaire 2009 meer duidelijkheid komen over de compensatie door het rijk, dan zal bekeken worden of aanpassing van het percentage wenselijk is.

Voor het inzetten van de stelpost prijsmutaties 2010 geldt dat er terughoudendheid zal worden betracht.

Concept-advies met betrekking tot de loonontwikkelingen 2010:

- a. De prijsontwikkelingen 2010 voorlopig bepalen op 1%.
- b. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 bekijken of dit percentage bijgesteld moet worden.
- c. De budgettaire gevolgen voor 2010 en verder meenemen bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013.
- d. Bij het inzetten van de stelpost prijsmutaties 2010 terughoudendheid betrachten.

7.3. Volumeontwikkelingen

Onder volumeontwikkelingen wordt verstaan autonome groei/krimp van aantallen, zoals toename van het aantal m² weg, groen, het aantal uitkeringsgerechtigden, ouderen, gehandicapten en gebruikers leerlingenvervoer. Dit zijn met betrekking tot de budgettaire gevolgen in de programmabegroting nauwelijks te beïnvloeden ontwikkelingen. Deze moeten met voorrang budgettair vertaald worden, tenzij besloten wordt dat het wenselijk is het kwaliteitsniveau (de budgetnorm per eenheid) aan te passen. De raming van volumeontwikkelingen valt onder de noemer bestaand beleid. Net als bij prijsontwikkelingen worden de volumeontwikkelingen 2010 niet direct op de desbetreffende programmaposten geraamd, maar wordt op het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen een stelpost volumeontwikkelingen 2010 opgenomen.

Evenals vorig begrotingsjaar gaan wij voor de bepaling van de omvang van deze stelpost uit van 0,4% van de omzet is € 240.000,00.

Overigens zal bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 terughoudend worden omgegaan met de bijraming van budgetten als gevolg van volumeontwikkelingen. Uitsluitend daar waar de ontwikkelingen onontkoombaar zijn, worden de ramingen aangepast.

Concept-advies met betrekking tot volumeontwikkelingen 2010:

- a. Voor volumeontwikkelingen 2010 een structurele stelpost ramen ter grootte van € 240.000,00.
- b. Uitsluitend autonome ontwikkelingen die onontkoombaar zijn budgettair vertalen.

7.4. Renteontwikkelingen

Eind 2004 is opgesteld de Nota Rentebeleid gemeente Ermelo. Deze is op 27 januari 2005 door de raad vastgesteld. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 is deze nota leidend.

Onderdeel van deze nota is het rentepercentage. Besloten is dat het te hanteren rentepercentage jaarlijks bij de kadernota wordt bepaald. Dit wordt bepaald aan de hand van:

- het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste vijf jaren bij percentages gebaseerd op 10-jarige leningen.
- de rentevisie op basis van de verwachtingen van zes grote banken voor het komende jaar.

Destijds is, gebaseerd op de percentages over augustus 2004 (zijnde 4,7501 en respectievelijk 4,91), besloten een rentepercentage te hanteren van 4,75%, met daarbij een bandbreedte van 0,5%.

Voor de jaren daarna is telkens bij de kadernota bekeken hoe dit percentage verder uitpakt. Tevens is daarbij de eigen rentevisie van de gemeente betrokken.

In een tabel ziet dat er als volgt uit:

	Begroting 2005	Begroting 2006	Begroting 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010
Benchmark BNG	4,75	4,67	4,25	4,02	3,94	3,93
Rentevisie 6 banken	4,91	4,49	4,16	4,48	4,43	3,65
Gehanteerd rentepercentage in begroting Ermelo	4,75	4,75	4,75	4,75	4,75	4,75

Bovenstaande betekent dat thans voor het eerst beide percentages buiten de bandbreedte vallen.

Echter daar valt wel wat op af te dingen.

Als wij de benchmark van de BNG voor 10 jaar pakken, komen wij uit op een percentage van 4,41%.

Tevens is gekeken naar de rentepercentages voor het aantrekken van geldleningen. Voor geldleningen met jaarlijkse aflossing en een looptijd van 10 jaar zouden wij in april 2009 een rente betalen op basis van een percentage ter grootte van 4,31%. Bij een tienjarige fixe-lening (aflossing ineens) bedraagt het rente percentage 4,95%.

Met betrekking tot de rentevisie van 6 banken richten wij ons op de maandberichten van Thésor.

Daaruit blijkt dat de rentevisie per bank sterk verschilt. De laagste visie zit op 3,15% en de hoogste visie op 4,4%.

In de rentenotitie van maart 2009 van Thésor, waaruit wij de renteverwachtingen halen, valt te lezen dat de rentevisies sterk schommelen. Deze schommelingen worden veroorzaakt door enerzijds druk op de rente vanwege de bijzonder slechte economische situatie en anderzijds de angst voor inflatie op de wat langere termijn die juist een opwaartse druk geeft. De banken spreken elkaar tegen.

De rente is thans laag. De verwachting is dat als de economie weer aan gaat aantrekken, ook de rente zal gaan stijgen.

Al met al is het thans zeer moeilijk om een eigen rentevisie te ontwikkelen voor de komende jaren.

Derhalve stellen wij voor om het huidige rentepercentage ter grootte van 4,75% te handhaven voor 2010.

Concept-advies met betrekking tot renteontwikkelingen:

- a. De Nota Rentebeleid gemeente Ermelo is leidend.
- b. Het rentepercentage bepalen op 4,75%.

7.5. Beleid reserves en voorzieningen

In 2004 is opgesteld de Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo. Deze nota is op 28 oktober 2004 vastgesteld door de raad. Op 21 december 2006 heeft de raad een gedeeltelijke actualisatie vastgesteld.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2010-2013 is voor de onderdelen reserves en voorzieningen deze nota leidend. Conform het hierboven gestelde wordt het rentepercentage voor de bespaarde rente reserves en voorzieningen bepaald op 4,75%.

Concept-advies met betrekking tot het beleid reserves en voorzieningen:

- a. De Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo is leidend.
- b. Het rentepercentage bespaarde rente bepalen op 4,75%.

7.6. Belastingpercentages

Algemeen beleid van Ermelo is om terughoudend om te gaan met belastingstijgingen. Ermelo behoort dan ook tot de goedkoopste gemeenten van Nederland. Ermelo stond in 2008 op de 11^e plaats.

Kortheidshalve wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen in de Programmarekening 2008. Hierin is het Ermelose beleid verwoord.

Met betrekking tot de algemene belastingen (Ozb en hondenbelasting) is thans voor het jaar 2010 geen stijgingspercentage in de begroting verwerkt.

Voor de Toeristen- en Forensenbelasting ligt dit anders. In het dekkingsplan van de Programmabegroting 2009-2012 is vastgesteld dat deze beide belastingen in 2010 met 2% zullen stijgen. Dit is dan de inflatie over 2009. Het budgettaire voordeel is ook in de Programmabegroting 2009-2012 verwerkt. Conform de afspraak met de recreatieondernemers wordt dit percentage in september van het voorgaande jaar bekend gemaakt.

Met betrekking tot alle leges geldt dat deze 100% kostendekkend zijn, tenzij nadrukkelijk anders is bepaald. Dit blijft ook voor 2010 gelden.

Met betrekking tot de afvalstoffenheffingen geldt hierbij tevens dat er rekening wordt gehouden met de btw. Met betrekking tot het rioolrecht geldt dat er met ingang van 2010 een verbrede rioolheffing moet worden ingevoerd. Tevens is in april/mei 2009 het vernieuwde GRP 2009-2013 door de raad behandeld. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Op dit moment wordt voorgesteld om uitsluitend de tarieven 2010 toeristenbelasting en forensenbelasting te verhogen met 2%, zijnde de inflatie over 2009. Indien het besluit van de Programmabegroting 2009-2012 wordt teruggedraaid, dan leidt dit tot een structureel nadeel in onze begroting van € 15.000,00 met ingang van 2010.

De eventuele aanpassing van de tarieven voor Ozb en hondenbelasting zal worden betrokken bij het dekkingsplan Programmabegroting 2010-2013.

Overigens geldt hierbij dat aan de uitgavenkant wel rekening wordt gehouden met inflatie voor 2010 ter grootte van 1%, door middel van de stelpost prijsmutaties. De dekking moet komen uit de compensatie binnen de algemene uitkering en de inflatiecorrectie op de algemene belastingen.

Concept-advies met betrekking tot het beleid belastingpercentages:

- a. De inflatiecorrectie 2010 op de algemene belastingen te betrekken bij het dekkingsplan Programmabegroting 2010-2013 en het percentage laten aansluiten bij het inflatiepercentage aan de uitgavenkant.
- b. De inflatiecorrectie 2009 op de toeristenbelasting en de forensenbelasting in stand houden.

7.7. Actualiteitswaarde diverse notities

Op 24 mei 2007 heeft de raad de Financiële verordening gemeente Ermelo vastgesteld.

In deze verordening staat dat met betrekking tot een aantal financiële beleidsnota's jaarlijks in de kadernota de actualiteit van de genoemde nota's moet worden getoetst.

Het betreft:

Omschrijving	Financiële verordening	Laatste actualisatie	Toetsing
- Nota Afschrijvingsbeleid	art. 9	Raad 19 juni 2008	Wijziging afschrijvings-tabel.
- Nota Reserves en voorzieningen	art. 10	Raad 19 juni 2008	Wijziging thans niet nodig. Bij de Najaarsnota 2009 zal het reparatiebesluit bestemmingsreserves opnieuw bekeken worden.
- Nota Rentebeleid	art. 11	Raad 19 juni 2008	Wijziging Benchmark BNG
- Notitie Grondbeleid	art. 13-2	Komt in 2009	Komt in 2009
- Legesverordening	art. 13-3	Raad 4 december 2008	Wijziging niet nodig
- Nota weerstandsvermogen en risicomanagement	art. 14	Raad 6 maart 2008	Wijziging niet nodig

Nota Afschrijvingsbeleid gemeente Ermelo.

Deze nota is oorspronkelijk op 23 september 2004 door de raad vastgesteld. In de raadsvergaderingen van 21 december 2006, 14 juni 2007 en 19 juni 2008 heeft een actualisatie plaatsgevonden. In alle gevallen betrof dit met name een aanpassing van de afschrijvingstabel. Daarnaast is in de laatst genoemde raadsvergadering een zogenaamde hardheidsclausule opgenomen, luidende: "In uitzonderlijke gevallen kan het college op voorstel van de afdeling Planning & Control afwijken van de afschrijvingstabel".

Met betrekking tot de afschrijvingstabel worden thans de volgende afwijkingen geconstateerd:

- Renovatie Toren Oude Kerk.

Volgens de afschrijvingstabel worden gebouwrenovaties in 15 jaar afgeschreven.

In afwijking hiervan wordt voor de renovatie Toren Oude Kerk een afschrijvingstermijn van 40 jaar gehanteerd.

- Aanschaf Mobiele Data Terminals (MDT) en (digitale) Bereikbaarheidskaarten.

Dit komt niet voor in de afschrijvingstabel. De afschrijvingstermijn wordt gesteld op 5 jaar.

Concept-advies met betrekking tot de Nota Afschrijvingsbeleid:

- a. De afschrijvingstermijn van de investering renovatie toren Oude Kerk bepalen op 40 jaar.
- b. De afschrijvingstermijn van de investering MDT en Bereikbaarheidskaarten bepalen op 5 jaar.

Nota Rentebeleid gemeente Ermelo.

Deze nota is oorspronkelijk op 28 oktober 2004 door uw raad vastgesteld. Nadien is de nota (bij de diverse kadernota's) herhaaldelijk aangepast.

Onderdeel van deze nota is het rentepercentage. Besloten is dat het te hanteren rentepercentage jaarlijks bij de kadernota wordt bepaald. Dit wordt bepaald aan de hand van:

- het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste vijf jaren bij percentages gebaseerd op 10-jarige leningen.
- de rentevisie op basis van de verwachtingen van zes grote banken voor het komende jaar.

Met betrekking tot de benchmark BNG wordt geconstateerd dat een periode van vijf jaar te kort is. Voorgesteld wordt om voortaan een periode van 10 jaar te nemen. Dit geeft een stabiel beeld.

Concept-advies met betrekking tot de Nota Rentebeleid gemeente Ermelo:

- a. Met betrekking tot de benchmark BNG voortaan een periode van 10 jaar nemen.

8. Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABZ	Algemene en Bestuurlijke Zaken
AMW	Archeologische Monumenten Wacht
BA	Beheerscommissie Accommodaties
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBO	Bijzonder Basisonderwijs
BBS	Bijzondere Basisschool
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BHV	BedrijfsHulpVerlening
BMO	Bestuur en Management Ondersteuning
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOL	Besluit Ontwikkelingen van Landschappen
BRIM	Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
BWT	Bouw- en Woningtoezicht
COB	Centrum Ondergronds Bouwen
CT	Civiel Techniek
EGEM	Elektronische Gemeente
EKD	Elektronisch Kind Dossier
FAD	Facilitaire en Administratieve Dienstverlening
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
IAO	Interne Advisering en Ondersteuning
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDM	Incidentele DekkingsMiddelen
IGSD	Inter Gemeentelijke Sociale Dienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en deels Arbeidsongeschikte Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en deels Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
JGZ	Jeugd Gezondheids Zorg
LBP	Landschaps Beleids Plan
LOP	Landschaps Ontwikkelings Plan
MDT	Multi Disciplinair Team voor leerlingbegeleiding
MJB	Meerjarenbegroting
MOP	Meerjaren Onderhouds Plan
NME	Natuur en Milieu Educatie
Obo	Openbaar Basis Onderwijs
Obs	Openbare Basis School
OLP	Onderwijs Leer Pakket
OR	Ondernemingsraad
OVE	Oudheidkundige Vereniging Ermeloo
OW	Openbare Werken
Ozb	Onroerende zaakbelasting
PWE	Provinciale Werkgelegenheids Enquête
RBL	Regionaal Bureau Leerlingzaken
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
RNV	Regio Noord-Veluwe
RUP	Regionaal Uitvoerings Programma
SDM	Structurele Dekkings Middelen
SGBB	Stichting Gereformeerde Bouwcorporatie voor Bejaarden
SGW	Stimulering Goedkope Woningbouw
SLOK	Stimulering Lokale klimaatinitiatieven
SVG	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei
UWOON	voorheen Woningstichting De Groene Zoom nu genaamd UWOON

VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
VO	Voortgezet Onderwijs
VOO	Vereniging voor Openbaar Onderwijs
VVH	Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsvergunningen
Waggs	Wet Arbeidsvoorwaarden Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector
Wamz	Wet op de Archeologische MonumentenZorg
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WION	Wet Informatie Ondergrondse Netten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WWB	Wet werk en bijstand